

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

Katedra práva

Bakalářská práce

Vývoj e-Governmentu v ČR

Autor: Kamil Bureš
Vedoucí práce: JUDr. Jana Borská

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Katedra práva
Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Bureš Kamil

Veřejná správa a regionální rozvoj

Název práce

Vývoj e-government v CR

Anglický název

Development of e-government in CZE

Cíle práce

Cílem této bakalářské práce je představení projektu e-Government, který se v poslední době stal fenoménem nejen v České republice, ale i po celém světě, shrnuje teoretické skutečnosti, které ovlivňují vývoj a stav e-Governmentu. Cílem praktické části je práce zkoumá veřejné mínění.

Metodika

- Metodika: 1. shromáždění podkladů pro zpracování zadané práce
2. analýza prostudovaných podkladů teoretické části práce
3. získání podkladů pro praktickou část práce
4. statistické vyhodnocení získaných dat pro zpracování praktické části práce
5. sumarizace výsledků a jejich vyhodnocení

Harmonogram zpracování

1. Sběr dat, vytvoření zadání práce do 30.6.2011
2. Vypracování teoretické části práce do 31.1.2012
3. Vypracování praktické části práce do 28.2.2012
4. Odevzdání práce dle závazných pokynů PEF ČZU

Rozsah textové části

30 - 40 stran

Klíčová slova

Veřejná správa, e-Government, občan, orgány veřejné moci, informační a komunikační technologie, Datové schránky, Czech POINT, Základní registry veřejné správy, elektronický podpis

Doporučené zdroje informací

1. ŠTĚDRŮŇ, Bohumír: Úvod do eGovernmentu v České republice, právní a technický průvodce
2. SMEJKAL, Vladimír: Datové schránky v právním řádu ČR
3. BARTÍK, Václav, JANEČKOVÁ, Eva: Ochrana osobních údajů v aplikační praxi
4. MATES, Pavel, SMEJKAL, Vladimír: E-Government v českém právu
5. SHELLE, Karel: Vývoj české veřejné správy

Vedoucí práce

Borská Jana, JUDr.

Termín odevzdání

březen 2012

JUDr. Jana Borská
Vedoucí katedry

prof. Ing. Jan Hron, DrSc., dr.h.c.
Děkan fakulty

V Praze dne 23.3.2012

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci "Vývoj e-Governmentu v ČR" jsem vypracoval samostatně pod vedením vedoucí bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce.

V Praze dne 19. března 2012

Poděkování

Rád bych touto cestou poděkoval paní JUDr. Janě Borské za její odborné vedení, pomoc a rady, bez kterých by tato bakalářská práce nemohla vzniknout.

Vývoj e-governmentu v ČR

Development of e-government in CZE

Souhrn:

Práce se zabývá vývojem, současným stavem a nejbližší budoucností rozvoje elektronizace veřejné správy (e-Governmentu) v České republice. Je definován základní pojem e-Government, jeho obecné principy, symboly a právní úpravy. Důraz je kladen na výchozí zákon č. 300/2008 Sb., známý jako e-Government Act. Tento zákon nabyl účinnosti 1. července 2009 a je klíčovým pro realizaci koncepce pro zjednodušení, zprůhlednění, zrychlení a zlevnění výkonu veřejné správy v České republice. Upravuje veškeré služby, které e-Government nabízí, jako je např. projekt pro potřeby zabezpečené elektronické komunikace občanů a veřejné správy Datové schránky či asistované místo výkonu veřejné správy Czech POINT. Zákon též zavedl institut autorizované konverze písemností, legalizace uznávaného elektronického podpisu, ale především zrovnoprávňuje elektronickou formu dokumentu s klasickou listinnou podobou. V návaznosti na tyto aspekty jsou v další části práce detailně popsány stěžejní služby, které projekt e-Government již poskytuje, nebo se plánují v blízké době zavést.

Na konci práce je vyhodnocen průzkum veřejného mínění na téma e-Government a jeho aplikace v praxi, kterého se zúčastnili celkem 163 respondenti. Jsou zde též zachyceny osobní názory občanů a jejich návrhy na zlepšení fungování komplexní elektronizace veřejné správy České republiky.

V závěru celé práce jsou celkově zhodnoceny dopady zákona e-Government Act.

Klíčová slova:

Veřejná správa, e-Government, občan, orgány veřejné moci, informační a komunikační technologie, Datové schránky, Czech POINT, Základní registry veřejné správy, elektronický podpis

Summary:

The work is based on development, current state and near future development of computerization of public administration (e-Government) in the Czech Republic. It defined the basic concept of e-Government, its general principles, symbols and rules. Emphasis is placed on a default by Act No. 300/2008 Coll., known as e-Government Act. This Act came into effect on 1st July 2009 and is a key concept for the implementation of simplification, transparency, faster and cheaper public administration in the Czech Republic. It governs all the services that e-Government offers, such as the project needs to secure electronic communication between citizens and government-assisted Data boxes or place of public Czech POINT. The Act also introduced the institute of authorized conversion of documents, legalization recognized electronic signature, but also equalize electronic form document with a classic paper form. Following these aspects are further described in detail the work of individual services that e-Government project is already providing or planning to implement in the near future.

At the end of the work is evaluated poll on e-Government and its practical application, which was attended by a total of 163 respondents. There are also captured personal opinions of citizens and their suggestions for improving the operation of comprehensive computerization of public administration in the Czech Republic.

At the end of the whole work is generally assessed the impact of Law E-Government Act.

Keywords:

Public administration, e-Government, citizen, public authorities, information and communication technologies, data boxes, Czech POINT, basic public administration registers, electronic signature.

Obsah

1. Úvod	5
2. Cíl práce a metodika	6
2.1. Cíl práce	6
2.2. Metodika	6
2.2.1. Sběr dat	6
2.2.2. Dotazník	7
2.2.3. Práce s daty	7
2.2.3.1. Třídění dat	7
2.2.3.2. Analýza	7
2.2.3.3. Indukce	8
3. Obecný úvod do eGovernmentu	9
4. Právní aspekty e-Governmentu	10
4.1. Zákon o informačních systémech veřejné správy	10
4.2. Zákon o ochraně osobních údajů	10
4.3. Zákon o svobodném přístupu k informacím	11
4.4. Zákon o archivnictví a spisové službě	11
5. Základní principy e-Governmentu	12
6. Symboly e-Governmentu	13
6.1. eGON	13
6.2. Klaudie	14
7. Vývoj e-Governmentu v České republice v letech 1999 – 2009	15
8. Czech POINT	17
8.1. Czech POINT e-shop	19
8.2. Úschovna Czech POINT	19
9. Datové schránky	23
9.1. Výhody	24
9.2. Zřízení datové schránky	24
10. Komunikační kanály VS	25
10.1. Komunikační infrastruktura veřejné správy (KIVS)	25
11. Základní registry	26
11.1. Registr územní identifikace, adres a nemovitostí	27

11.2.	Registr obyvatel.....	28
11.3.	Registr osob	28
11.4.	Registr práv a povinností.....	29
11.5.	Správa základních registrů	29
12.	Elektronický podpis	30
12.1.	Typy elektronických podpisů	30
12.1.1.	Nezaručený elektronický podpis.....	30
12.1.2.	Zaručený elektronický podpis.....	30
12.2.	Výhody elektronického podpisu.....	31
13.	Praktická část - internetový průzkum	32
14.	Struktura dotazníku.....	52
15.	Závěr	53
16.	Seznam zdrojů.....	56
16.1.	Knižní zdroje	56
16.2.	Internetové zdroje	56
17.	Seznam tabulek.....	57
18.	Seznam grafů	57

1. Úvod

Informační a komunikační technologie se staly součástí každodenního života občanů České republiky a technický pokrok je základem dnešní moderní civilizace. Rozvoj informačních a komunikačních technologií je za několik posledních desetiletí nejrychleji se rozvíjejícím odvětvím lidské společnosti. Informace jsou jednou z nejhlavnějších a nejvíce ceněných komodit. Každý z nás se s nimi setkává den co den, ať už ve škole, v zaměstnání či na úřadě a díky vyspělým komunikačním technologiím s nimi může elektronickou formou nakládat okamžitě, rychle a levně podle svých potřeb.

Základem plnohodnotného využívání e-Government je dostupné kvalitní internetové připojení. Ovšem cesta k dnešní podobě internetu, jakou již lidská společnost považuje za standard a bez které si moderní člověk jen těžko dokáže představit svět, byla velmi složitá. Počátky myšlenky o připojení počítače k internetu spadají až do poloviny šedesátých let dvacátého století, kdy americká armáda chtěla propojit své počítače, rozmístěné po celém území Spojených států, které by mohly bez problému navzájem komunikovat a to i v případě, že by některá část sítě byla vyřazena z provozu. Následně pak koncem šedesátých let začaly vznikat první podobné sítě, např. britská Arpanet.

V období mezi lety 1983 – 1992 se o více než milion zvýšil počet připojených počítačů k internetu a především byla zaznamenána prudká expanze sítě mimo americký kontinent. Veleúspěšná historie této celosvětové sítě se v České republice datuje na 13. únor 1992, kdy si poprvé pár vyvolených jedinců v posluchárně 209 Elektrotechnické fakulty ČVUT v Praze vyzkoušelo připojit se k internetu do internetového uzlu v rakouském Linci na dnešní poměry směšnou rychlostí 19,2 kbps.

V roce 1995 se internet otevřel celé společnosti a začaly se v něm objevovat různé komerční organizace, zprvu počítačové, které nabízely své produkty a služby. Později se k nim přidaly společnosti z dalších odvětví, až se internet v řadě vyspělých zemí i dalších státech prakticky stává součástí každodenního života. V této otevřené podobě se s ním v podstatě setkáváme dodnes.

Pojem e-Government se v moderní společnosti stal natolik zavedeným termínem, že se k němu nevymýšlí žádný odpovídající překlad. Jeho základním předpokladem je, aby ho využívalo co nejvíce lidí, nikoliv jen úzká skupina vyvolených jedinců. Byl stvořen hlavně pro úsporu času, kdy člověk místo toho, aby čekal ve frontě na úřadě, věnoval tento čas například rodině. Čas jsou peníze a tento projekt je šetří nejen občanům, ale i státu.

2. Cíl práce a metodika

2.1. Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je představení projektu e-Government, který se v poslední době stal fenoménem nejen v České republice, ale i po celém světě. Práce obsahuje uvedení do problematiky tohoto odborníky hojně diskutovaného tématu, je popsán jeho aktuální stav, dále jsou prezentovány jeho již zavedené části, plánované změny i rozvoj do blízké budoucnosti. Jednotlivé vývojové fáze jsou popsány a začleněny v časové ose.

Práce je určena ke shrnutí teoretických skutečností, které ovlivňují stav a vývoj e-Governmentu, a následně ke zjištění a praktickému zpracování veřejného mínění občanů, zda mají s tímto projektem nějaké zkušenosti a jejich ohodnocení, případně návrhy na zlepšení.

Hlavním zdrojem pro vytvoření práce bylo Ministerstvo vnitra České republiky, přesněji jím vydané dokumenty, odborné přednášky a prezentace, ale i osobní rozhovory se zaměstnanci a zkušenosti, získané při vykonávání bakalářské praxe, absolvované na odboru rozvoje projektů a služeb e-Government Ministerstva vnitra České republiky.

2.2. Metodika

Metodika, podle které autor postupoval při vyhotovení této bakalářské práce, se měnila adekvátně s řešením jednotlivých úkolů, které směřovaly k naplnění účelu a dosažení předem určených cílů práce.

2.2.1. Sběr dat

K dosažení stanovených cílů bylo nashromážděno veliké množství materiálu jak v papírové, tak v elektronické podobě. Informace byly čerpány z odborné literatury a mnoha webových stránek, zejména Ministerstva vnitra České republiky. Jako zdroj dat posloužila autorovi v nemalé míře také bakalářská praxe, absolvovaná na odboru rozvoje projektů a služeb e-Government. Pro teoretickou část práce, která měla shrnout problematiku e-Governmentu, byla tedy použita klasická metoda sběru dat.

2.2.2. Dotazník

Pro splnění jednoho z cílů této bakalářské práce bylo potřeba zjistit a zhodnotit objektivní informace, získané od veřejnosti. Jako nejvhodnější dotazovací metoda pro tento druh práce byl zvolen dotazník.

Při sestavování dotazníku bylo nejprve nutné zvolit jeho technické parametry, které určily jeho strukturu. Vzhledem ke značnému rozsahu zkoumané problematiky a potřebě objektivně zjistit názor občanů, obsahoval dotazník 21 seznamovou otázku, odpovědi na něž byly k jeho úplnému dokončení všechny povinné. Při tvorbě dotazníku byly použity dva typy otázek, uzavřené a polootevřené. Konkrétně dotazník obsahoval 21 uzavřenou a 2 polootevřené otázky, od základních demografických údajů jako je věk, pohlaví či velikost obce trvalého bydliště, až po konkrétní dotazy na zkušenosti a spokojenost s elektronickou formou fungování veřejné správy. Celý dotazník byl poté prezentován veřejnosti na internetu. Primární cílovou skupinou respondentů byli studenti České zemědělské univerzity v Praze. Průzkum byl též volně dostupný na internetu, kde se ho mohl zúčastnit kdokoliv a odkudkoliv.

2.2.3. Práce s daty

2.2.3.1. Třídění dat

Dalším neméně důležitým krokem při realizaci práce bylo použití nástroje třídění dat, který napomáhá orientovat se v množství informací, získaných z relevantních zdrojů. Obecně lze říci, že třídění dat umožňuje soustředit naši pozornost jen na námi vyhledávaný okruh zájmů a zabývat se jen takovými informacemi, které využijeme k dosažení námi stanoveného cíle. Metoda třídění dat byla použita zejména na začátku práce při přípravě její obsahové stránky.

2.2.3.2. Analýza

Další metodou, která nám umožňuje orientovat se v textu a pochopit konkrétní celek tím, že ho rozdělíme do dílčích částí, je analýza. Ta byla použita po prvotním shromáždění a vytřídění dat nejprve v obecné formě na teoretickou část práce a následně i v jejím závěru při vyhodnocení průzkumu veřejného mínění a formulaci závěru výsledků.

2.2.3.3. Indukce

Indukční metoda nám pomáhá dospět ke konkrétním výsledkům a závěrům. Spočívá v tom, že z empiricky získaných dat vyvodíme obecný závěr. V tomto případě byla aplikována na zhodnocení výsledků empirického výzkumu (dotazníku). Z jeho jednotlivých výsledků bylo možné vyvodit konkrétní poznání zkoumané problematiky, které bylo následně vyhodnoceno v závěru práce.

3. Obecný úvod do eGovernmentu

e-Government vznikl již v roce 1999 ve Velké Británii, ve které je také momentálně nejvyspělejší na světě. Od uvedeného roku se velmi významně začal rozšiřovat i do dalších vyspělých států světa, například do Německa či Kanady.

Pojem eGovernment můžeme stručně označit jako elektronizaci veřejné správy. Jedná se o optimalizaci interních i externích procesů veřejné správy směrem k rychlejšímu, levnějšímu, transparentnějšímu a hlavně spolehlivějšímu poskytování služeb veřejné správy veřejnosti, především občanům jako uživatelům těchto služeb, s cílem zajistit tak více pozitivní a otevřenou komunikaci uvnitř i mezi orgány veřejné správy i mezi nimi a jejich uživateli. *„Obecně zahrnuje vše od přeměny vnitřních procesů jednotlivých institucí až po změnu koncepce fungování byrokratického aparátu jako celku.“* [1] Představuje tedy nejen způsob komunikace občanů s institucemi státní a veřejné správy, ale i mezi samotnými institucemi v elektronické podobě. Řízení rozvoje e-Government je zcela v kompetenci Ministerstva vnitra České republiky.

Hlavním cílem e-Governmentu je zvýšit efektivitu i výkonnost státní správy a zjednodušit styk veřejnosti s úřady, vedoucí zejména k úspoře času. Již zavedeným heslem Ministerstva vnitra je, že úřady neobíhá občan, ale data. Z počátku si zavedení e-Governmentu bezesporu vyžádalo vysoké náklady, avšak do budoucna by tento systém měl zajistit lepší hospodaření státních úřadů, a to zejména tím, že cílově by se veškerá agenda provozovala a všechna data uchovávala pouze v elektronické podobě. Tím by odpadly nemalé náklady na správu a úschovu tun papírových spisů, nebo také náklady na veškeré poštovné. Teoreticky by odpadly i s tím spojené náklady na vyplácení úředníků, kteří tyto agendy v současnosti zabezpečují.

„Dobře nastavený systém poskytuje finanční zisky nejen v podobě prostých úspor nákladů na státní administrativu, ale také díky snížení časové náročnosti na jednotlivé úkony, což se pozitivně odrazí v motivaci a výsledcích občanů a firem. O zvýšení globální konkurenceschopnosti státu ani nemluvě.“ [2]

Veřejností byl e-Government přijat velmi kladně a uživatelé vesměs nemají problémy s jeho využíváním, protože počítačová gramotnost obyvatel České republiky v posledních letech neustále stoupá.

[1] IT biz, [online]. [cit. 2012-01-20]. URL: <<http://www.itbiz.cz/e-government-v-cr-jak-s-nim-je>>

[2] IT biz, [online]. [cit. 2012-01-20]. URL: <<http://www.itbiz.cz/e-government-v-cr-jak-s-nim-je>>

4. Právní aspekty e-Governmentu

4.1. Zákon o informačních systémech veřejné správy

Zákon č. 365/2000 Sb. vznikl za účelem potřeby zajistit jednotné a koordinované vedení informačních systémů ve veřejné správě, umožnit efektivní vzájemné využívání údajů, zajistit dobrou dostupnost služeb pro veřejnost apod.

„Zákon o informačních systémech veřejné správy stanoví práva a povinnosti správců informačních systémů veřejné správy (ISVS) a dalších subjektů, jež souvisejí s vytvářením, užíváním, provozem a rozvojem informačních systémů veřejné správy. V návaznosti na to upravuje působnost Ministerstva vnitra jako ústředního správního úřadu pro tvorbu a rozvoj informačních systémů veřejné správy. Zákon vytváří podmínky, aby kvalitní informační systémy byly dobrým nástrojem pro výkon veřejné správy.“ [3]

4.2. Zákon o ochraně osobních údajů

V zákoně č. 101/2000 Sb. se rozumí: *„osobním údajem jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla, kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu“ [4]*

Zákon upravuje veškeré nakládání s osobními údaji, ať už je zpracovává státní orgán, orgány územní samosprávy, jiné orgány veřejné moci, právnické či fyzické osoby. U fyzických osob však existuje výjimka, která znamená, že tento zákon se nevztahuje na nakládání s osobními údaji fyzickou osobou, která je využívá výhradně pro osobní potřebu. Další výjimky jsou uvedeny v §3, odst. 6 tohoto zákona.

„Tento zákon v souladu s právem Evropských společenství, mezinárodními smlouvami, kterými je Česká republika vázána a k naplnění práva každého na ochranu před neoprávněným zasahováním do soukromí upravuje práva a povinnosti při zpracování osobních údajů a stanoví podmínky, za nichž se uskutečňuje předání osobních údajů do jiných států.“ [5]

[3] Sbírka zákonů ČR, [online]. [cit. 2012-03-10]. URL: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-365>>

[4] Sbírka zákonů ČR, [online]. [cit. 2012-03-10]. URL: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>>

[5] Sbírka zákonů ČR, [online]. [cit. 2012-03-10]. URL: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>>

4.3. Zákon o svobodném přístupu k informacím

Zákon č. 106/1999 Sb. má za úkol garantovat přístup veřejnosti k informacím, které jsou drženy státem, resp. jeho orgány, a ostatními orgány veřejné správy. Ustanovuje proces, ve kterém mají občané možnost požadovat veškeré informace, které nepodléhají zvláštnímu režimu (utajení z pohledu zákona). Všechny orgány veřejné správy mají za povinnost každým takovýmto požadavkem se zabývat a v případě oprávněné žádosti jsou povinny požadované informace vydat. „*Tento zákon zapracovává příslušný předpis Evropských společenství a upravuje pravidla pro poskytování informací a dále upravuje podmínky práva svobodného přístupu k těmto informacím.*“ [6]

Hlavními subjekty, které mají povinnost poskytovat veřejnosti informace, vztahující se k jejich působnosti, jsou státní orgány, územní samosprávné celky (společně s jejich vlastními orgány) a veřejné instituce. Povinnost poskytovat informace se kromě utajovaných informací nevztahuje na dotazy, týkající se osobních názorů, budoucích rozhodnutí a dotazů, směřovaných k vytváření nových informací.

4.4. Zákon o archivnictví a spisové službě

Zákon č. 499/2004 Sb. definuje archivnictví jako obor lidské činnosti, zaměřený na péči o archiválie jako součásti národního kulturního dědictví. Archivnictví plní správní, informační, vědecké a kulturní funkce.

Zákon definuje dokument jako každý písemný, obrazový, zvukový, elektronický nebo jiný záznam, ať již v analogové či digitální podobě. Dále upravuje, že každý digitální dokument, opatřený elektronickým podpisem, musí být ze zákona archivován.

V zákoně se rozumí „*archiválií takový dokument, který byl vzhledem k době vzniku, obsahu, původu, vnějším znakům a trvalé hodnotě dané politickým, hospodářským, právním, historickým, kulturním, vědeckým nebo informačním významem vybrán ve veřejném zájmu k trvalému uchování a byl vzat do evidence archiválií; archiváliemi jsou i pečeti, razítka a jiné hmotné předměty související s archivním fondem či s archivní sbírkou, které byly vzhledem k době vzniku, obsahu, původu, vnějším znakům a trvalé hodnotě dané politickým, hospodářským, právním, historickým, kulturním, vědeckým nebo informačním významem vybrány a vzaty do evidence.*“ [7]

[6] Sbírka zákonů ČR, [online]. [cit. 2012-03-10]. URL: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/1999-106>>

[7] Sbírka zákonů ČR, [online]. [cit. 2012-03-10]. URL: <<http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-499>>

5. Základní principy e-Governmentu

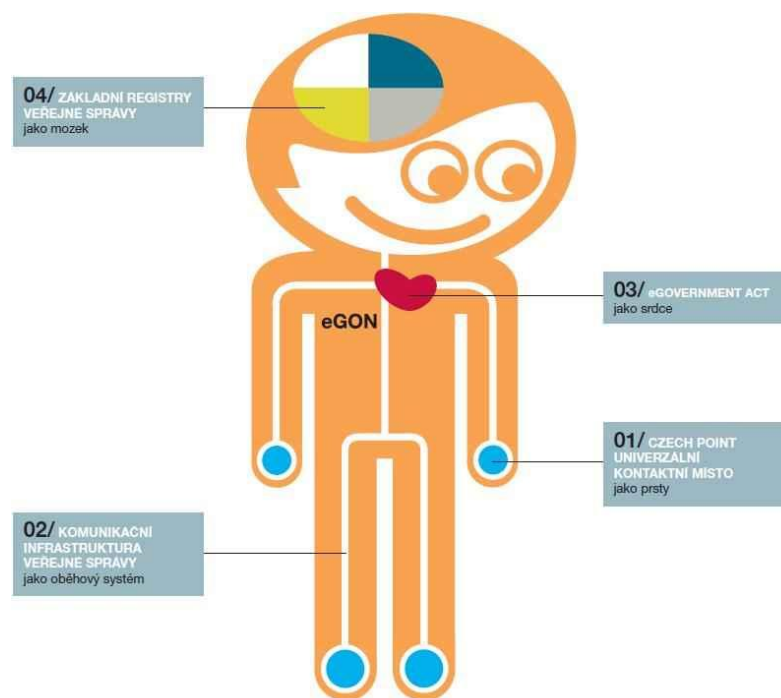
- 1. Elektronizovat veřejnou správu obecně.** Ve styku s institucemi veřejné správy existují dvě varianty způsobu podání žádostí. První, neasistované podání, kdy uživatel své dokumenty podá sám online kdekoliv a kdykoliv, kde má dostupné internetové připojení bez asistence kompetentního pracovníka. Při tomto úkonu však musí mít zaručený elektronický podpis. Druhé je asistované podání, u kterého je přítomen kompetentní pracovník, který podávajícímu asistuje a zajišťuje například konverzi tištěných dokumentů do elektronické podoby a následně je sám podává. Tento způsob podávání navazuje na koncept Czech POINTu.
- 2. Podávat veškeré informace veřejné správě pouze jednou.** Znamená to potřebu vytvořit centrální databázi všech relevantních údajů o občanech, ze které by úřady získávaly potřebné údaje samy. V současnosti má mnoho institucí svoji vlastní databázi údajů o občanech. Tím dochází k situacím, kdy občan musí neustále se svými žádostmi sdělovat ty samé údaje každé instituci zvlášť, což znamená nejen časovou, ale i finanční náročnost a v neposlední řadě je tento způsob pro uživatele velmi nepohodlný. Tento stav by se měl definitivně a zásadně od 1. července 2012 zavedením soustavy základních registrů veřejné správy změnit.
- 3. Zajistit stejnou právní platnost dokumentů různých forem.** Ať už občan cokoli podá elektronickým nebo klasickým způsobem, bude na tuto skutečnost orgány veřejné moci nahlíženo zcela stejně bez rozdílu. Dokument v elektronické podobě je z právního hlediska stejně platný, jako v klasické papírové podobě.
- 4. Umožnit uživatelům volbu místa a způsobu komunikace s veřejnou správou.** Spokojený uživatel by měl mít možnost vybrat si, jestli bude podávat své žádosti v papírové či v elektronické podobě. Záleží na tom, kde se zrovna uživatel nachází, nebo co konkrétně chce na ten který úřad podat a podle toho by se měl svobodně rozhodnout. S volbou místa a způsobu komunikace občana s veřejnou správou úzce souvisí předpoklad správného fungování e-Governmentu - občan by měl mít pro kontakt s veřejnou správou jen jedno kontaktní místo, které by vše zajišťovalo. V současnosti toto do jisté míry představuje soustava pracovišť Czech POINT.
- 5. Umožnit uživatelům dobrovolnou volbu způsobu doručování dokumentů.**

6. Symboly e-Governmentu

6.1. eGON

Tento symbol eGovernmentu - moderního, přátelského a efektivního úřadu - byl představen na konci roku 2006 dnes již bývalým ministrem vnitra Ivanem Langerem. „eGON, symbol eGovernmentu, je v přeneseném významu živý organismus, ve kterém vše souvisí se vším a fungování jednotlivých částí se navzájem podmiňuje.“ [8] Je vnímán jako symbol komplexní elektronizace veřejné správy, jehož cílem je zabezpečit veškeré činnosti, týkající se elektronizace veřejné správy a obecně ulehčit život občanům celé České republiky.

Obrázek č. 1: eGON

Zdroj: www.mvcr.cz

[8] Mvcr, [online]. [cit. 2012-01-22].

URL: <<http://www.mvcr.cz/clanek/egon-jako-symbol-egovernmentu-moderniho-pratelskeho-a-efektivniho-uradu-252052.aspx>>

eGON jako živý organismus a jeho životní funkce:

- **Prsty** představují Czech POINT
- **Oběhový systém** představuje Komunikační infrastrukturu veřejné správy
- **Srdce** představuje eGovernment Act (zákon o e-Governmentu č.300/2008 Sb.)
- **Mozek** představuje Základní registry veřejné správy

6.2. Klaudie

Klaudie se v dubnu 2011 stala virtuální partnerkou eGONa a přináší do českého e-Governmentu světově hojně využívaný cloud computing. „*Cloud computing je sdílení hardwarových i softwarových prostředků pomocí sítě.*“ [9] Zjednodušeně řečeno, žádný uživatel cloud computingu přesně neví, kde jsou uložena jeho data, odkud se spouštějí veškeré aplikace a tímto má menší možnost ovlivnit systém ukládání. Uživateli je též neznámé, kdo nebo co má na starosti, aby celý tento proces fungoval tak, jak má a byla zachována veškerá uživatelská bezpečnost. Všechno je uloženo a spravováno kdesi v oblacích (cloud), kdesi na internetu.

„*Zatímco eGON má na starosti pro transformaci veřejné správy a komfort občanů důležité projekty jako Czech POINT, datové schránky nebo základní registry, úkol Klaudie je pouze jeden, nicméně zásadní: Má jako nová partnerka eGONa symbolizující prostředky cloud computingu zajistit, aby byly ICT projekty nejen efektivnější a levnější, ale aby také umožnily přechod od současného stavu blížícího se správě majetku k modelu poskytování a odebrání služeb.*“ [10]

Cílem projektu Klaudie, resp. systému cloud computingu, je zejména dosáhnout efektivnějšího využití zdrojů, při poskytování služeb nepřetržitě a celoplošně. V současnosti se reálné využití serverového výkonu odhaduje na 30%, po zavedení cloud modelu by se měla využitelnost zvýšit na 60-70%. Této hodnoty ve virtuálním prostředí by se mělo dosáhnout dokonce při využití ještě menšího počtu fyzických serverů. „*Podstatné je také flexibilní využívání kapacit (CPU, paměti, úložiště atd.) dle aktuální potřeby či snazší sdílení, zvyšování a snižování výkonu více systémy atd.*“ [11]

[9] Cloud computing, [online]. [cit. 2012-01-22]. URL: <<http://www.cloudcomputing.cz/>>

[10] Mvcr, [online]. [cit. 2012-01-22]. URL: [<http://www.mvcr.cz/clanek/klaudie-od-spravy-majetku-k-modelu-poskytovani-a-odebirani-sluzeb.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>]

[11] Mvcr, [online]. [cit. 2012-01-22]. URL: <http://www.mvcr.cz/clanek/klaudie-od-spravy-majetku-k-modelu-poskytovani-a-odebirani-sluzeb.aspx?q=Y2hudW09Mw%3d%3d>

Projekt Klaudie má snížit náklady na IT a to jak potřebou menšího počtu fyzických serverů, tak i lidských zdrojů či menší spotřebou elektrické energie.

O projektu Klaudie a obecně ke všem novým i stávajícím projektům Ministerstva vnitra České republiky se vyjádřil dnes již bývalý ministr Radek John: „*Realizace i následný provoz všech projektů musí být ekonomicky uskutečnitelné. Nemůžeme si dovolit drahé a zbytečné hračky. Proto musí být smyslem projektů účelnost a užitečnost.*“ [12]

Obrázek č.2: Klaudie a eGON

Zdroj: www.mvcr.cz

7. Vývoj e-Governmentu v České republice v letech 1999 – 2009

V roce 1999 vláda schválila první strategii pro rozvoj informační společnosti – Státní informační politiku – Cestu k informační společnosti. Tato strategie stanovuje cíle budování a provozování integrované národní komunikační struktury, která zabezpečí propojení jednotlivých institucí veřejné správy a jejich informačních systémů.

[12] Mvcr, [online]. [cit. 2012-01-22]. URL: <http://www.mvcr.cz/clanek/klaudie-od-spravy-majetku-k-modelu-poskytovani-a-odebirani-sluzeb.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>

V tomto roce byla také spuštěna první služba, kterou mohli občané České republiky využívat ze svého počítače prostřednictvím elektronické pošty. Mohli elektronicky podávat žádosti o různé informace podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím.

V roce 2000 byl založen Úřad pro veřejné informační systémy (ÚVIS). Ten nahrazoval bývalý Úřad státních informačních systémů (ÚSIS) a zavazoval se k odpovědnosti za strategické plánování informačních systémů veřejné správy. Byla schválena úprava, která měla umožnit ÚVIS koordinovat informační systémy ve veřejné správě tak, aby mohly tyto systémy vzájemně mezi sebou komunikovat a vyměňovat si data, tedy naplňovat základní princip, pro který byl e-Government vytvářen. Během tohoto roku vláda přijímá první verzi Akčního plánu pro realizaci státní informační politiky, určující cíle pro období 2000-2002 ve třech oblastech: informační gramotnost, elektronický obchod a elektronizace veřejné správy.

V tomto roce byl též do českého právního řádu implementován institut elektronického podpisu, který by měl umožnit občanům komunikovat s orgány veřejné moci elektronickou cestou. Ovšem až po roce a půl od této implementace byl vydán prováděcí právní předpis k tomuto zákonu, jenž službu elektronického podpisu umožnil realizovat v praxi. Dále vznikl Úřad pro ochranu osobních údajů, který má na starosti dohlížet nad zpracováváním a nakládáním s osobními údaji.

1. lednu 2003 Úřad pro veřejné informační systémy zanikl a místo něj bylo zřízeno Ministerstvo informatiky, které hned začalo připravovat a prosazovat několik novel právních předpisů, např. novelu zákona o elektronickém podpisu, která ukládala povinnost všem úřadům provozovat elektronické podatelny a zavedla institut elektronické značky nebo novelu zákona o informačních systémech veřejné správy.

V březnu 2004 vláda přijala státní informační a komunikační politiku eCzech 2006, což je strategie vývoje informační společnosti na období let 2004-2006. Portál veřejné správy portal.gov.cz je v říjnu tohoto roku oficiálně spuštěn do plného provozu.

V roce 2005 vláda přijala státní strategii pro informační ochranu a soukromí a veřejné instituce začínají mít povinnost provozovat elektronické podatelny.

V červenci 2006 je zaveden elektronický podpis do ostrého provozu a česká daňová správa startuje tzv. Daňový portál pro veřejnost. V listopadu vláda uvedla do provozu nový webový portál pro obyvatele Prahy www.praha.eu, který umožňuje pohodlný přístup ke službám veřejné správy.

V květnu 2007 je ukončena činnost Ministerstva informatiky a v červnu téhož roku je vedením projektu e-Government jmenováno Ministerstvo vnitra.

V lednu 2008 je oficiálně zahájen projekt Czech POINT. V červenci Parlament přijímá zákon o elektronických akcích a povolených konverzích dokumentů, tzv. Český eGovernment Act.

Ministr vnitra a generální ředitel České pošty v roce 2009 společně podepsali smlouvu o provozování informačního systému datových schránek. Prezident republiky podepsal 10. dubna zákon o základních registrech. V září téhož roku Ministerstvo vnitra zahajuje ostrý provoz datových schránek.

8. Czech POINT

Český Podací Ověřovací a Informační Národní Terminál vznikl již v roce 2007. „Jedná se o kontaktní místo veřejné správy, poskytující občanům zejména ověřené údaje vedené v centrálních registrech, jako jsou rejstřík trestů, obchodní rejstřík nebo registr živnostenského podnikání.“ [13]

Cílem tohoto kontaktního místa je nejen urychlit a zlepšit komunikaci mezi občanem a úřady, ale i rozšířit dostupnost služeb veřejné správy. Z tohoto důvodu se postupně vytváří široká síť poboček Czech POINTů, aby tato služba byla pro občany co nejefektivnější a nejpohodlnější. Pobočky Czech POINTu je možno nalézt na obecních, městských a krajských úřadech, na pobočkách České pošty, ale i u vybraných notářů či na pobočkách Hospodářské komory ČR. Kontaktní místo je vždy označeno specifickým modrým logem projektu.

[13] Mvcr, [online]. [cit. 2012-01-23].

URL: <<http://www.mvcr.cz/clanek/egon-symbol-egovernmentu-czech-point-kontaktni-mista-verejne-spravy.aspx>>

Obrázek č. 3: Czech POINT

Zdroj: www.vestec.cz

Tento projekt již nyní výrazně ulehčuje život občanům České republiky, protože v určitých situacích stačí dojít jen na jeden úřad. Odpadají tak zbytečné cesty na další úřady, kde občan musí poskytnout stále stejná data, která již poskytl předchozímu úřadu.

„Cílem projektu Czech POINT je vytvořit garantovanou službu pro komunikaci se státem prostřednictvím jednoho universálního místa, kde je možné získat a ověřit data z veřejných i neveřejných informačních systémů, úředně ověřit dokumenty a listiny, převést písemné dokumenty do elektronické podoby a naopak, získat informace o průběhu správních řízení ve vztahu k občanovi a podat podání pro zahájení řízení správních orgánů. Jde tedy o maximální využití údajů ve vlastnictví státu tak, aby byly minimalizovány požadavky na občany.“ [14]

Občan zde může požádat např. o výpis z rejstříku trestů, z bodového hodnocení řidičů, z insolventního či živnostenského rejstříku. Na pobočkách Czech POINTu je také možné zažádat o zřízení datové schránky či si nechat úředně ověřit dokumenty ověřovací doložkou. Ověřovací doložka potvrzuje, že daný dokument vznikl jako kopie originálu nebo převedením z listinné podoby do elektronické a naopak. Je důležité vědět, že výpisy, které občan obdrží, jsou určeny pro použití jen v České republice. Na české výpisy z Czech POINTu existují v zahraničí různá pravidla, která tyto dokumenty upravují do použitelné formy v konkrétním státě

[14] MARCHAL, Stanislav A., Josef PROKEŠ, Bohumír ŠTĚDRŇ a Zdeněk VANIČEK. *Právní aspekty eGovernmentu v České republice*. Praha: Linde Praha, 2011, s. 200. ISBN 978-80-7201-855-0.

8.1. Czech POINT e-shop

Czech POINT e-shop je služba, která bylo spuštěna pro ještě větší pohodlí a spokojenost občanů. Funguje na principu klasického e-shopu se zbožím. Po zadání žádosti a uvedením základních potřebných údajů jako je jméno, příjmení a doručovací adresa, budou požadované dokumenty na dobírku a za cenu podle aktuálního ceníku České pošty, zaslány žadateli až domů. Občan si zde může zažádat zatím jen o výpis z katastru nemovitostí, obchodního nebo živnostenského rejstříku. Do budoucna se však plánuje i způsob, že si občan bude veškeré záležitosti vyřizovat prostřednictvím internetu sám kdykoli a kdekoli, což je odbornou i laickou veřejností vnímáno jako naprostá revoluce, která přispěje nemalým dílem k usnadnění komunikace mezi občany a institucemi veřejné správy.

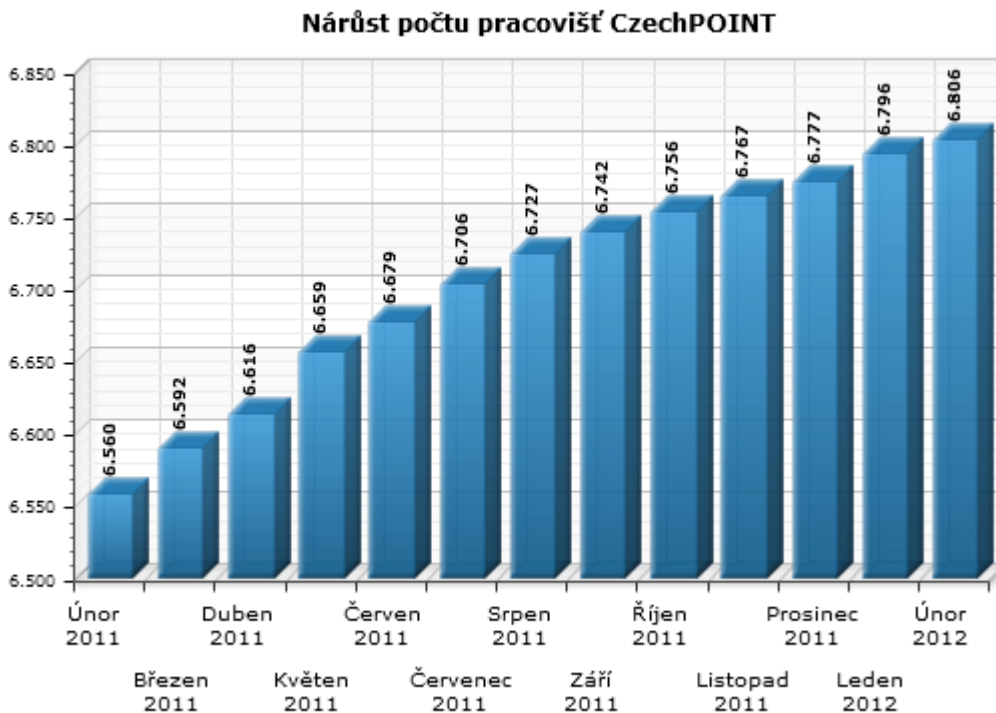
8.2. Úschovna Czech POINT

Pro potřebu uschovat na určitou dobu zkonvertované dokumenty existuje služba úschovny Czech POINTu. „*Úschovna dokumentů je podpůrný systém pro autorizovanou konverzi dokumentů.*“ [15] Lze v ní k dočasnému uschování uložit dokumenty po provedené konverzi z listinné do elektronické podoby pro další použití. Dokumenty budou v úschovně uloženy po dobu třech dnů, poté budou nenávratně smazány. Po smazání je nutno v případě potřeby proces konverze opakovat i se stejným dokumentem.

[15] MARCHAL, Stanislav A., Josef PROKEŠ, Bohumír ŠTĚDRŮN a Zdeněk VANÍČEK. *Právní aspekty eGovernmentu v České republice*. Praha: Linde Praha, 2011, s. 200. ISBN 978-80-7201-855-0.

Graf č. 1: Nárůst počtu pracovišť CzechPOINT

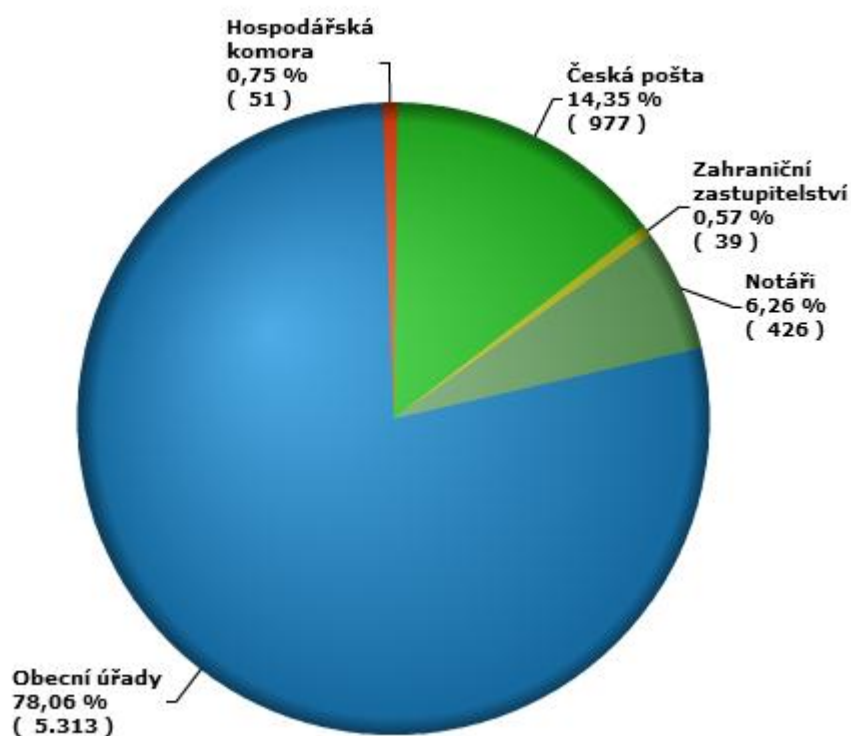
Celkový počet k 22.02.2012: 6.806

Zdroj: www.czechpoint.cz

Graf nárůstu počtu kontaktních míst Czech POINT ukazuje vývoj od 1. února 2011 do 22. února 2012. Je možné pozorovat pozvolný nárůst nových pracovišť, která nově vznikají nejčastěji na pobočkách České pošty. Důvod, proč nová pracoviště vznikají nejčastěji na České poště, je zřejmý. Občan si může v jednu chvíli na jedné přepážce vyřídit běžné poštovní transakce, jako je zaplatit složenku nebo poslat doporučený dopis a současně si podat jakoukoli žádost na Czech POINT. Tímto se stává kontaktní místo Czech POINTu na České poště stále atraktivnější a veřejností žádanější, protože tím člověk ušetří další svůj drahocenný čas.

Graf č. 2: Rozmístění kontaktních míst Czech POINT

Graf rozmístění kontaktních míst Czech POINT znázorňuje, na jakých místech je možné nalézt oficiální kontaktní místo pro občany, označené specifickým modrým logem. Více než tříčtvrtě většinu tvoří obecní úřady, kterých je v České republice z veřejných institucí největší počet a jsou veřejností vnímány jako jedno z hlavních míst komunikace občana s veřejnou správou. V současné době je možné Czech POINT nalézt na 5313 obecních úřadech České republiky. Významnou část tvoří Česká pošta, u které v současné době můžeme zaznamenat největší nárůst kontaktních míst. Aktuálně si občan může nechat podat žádosti o výpisy nebo si nechat ověřit podpis či dokumenty na 977 pobočkách České pošty. Občan se dále může setkat s kontaktním místem Czech POINT u 426 notářů, 51 pracoviště hospodářské komory a 39 zahraničních zastupitelstev.

Tabulka č. 1: Počty vydaných výstupů

Celkový počet k 17.02.2012: **6.446.897**

	Rok 2007	Rok 2008	Rok 2009	Rok 2010	Celkem
Katastr nemovitostí (KN)	28.379	230.406	349.666	441.704	1.542.925
Obchodní rejstřík (OR)	24.144	150.791	250.641	327.225	1.125.769
Živnostenský rejstřík (ŽR)	1.338	7.656	31.666	55.357	168.130
Rejstřík trestů (RT)	0	595.615	712.638	790.117	3.016.601
Centrální registr řidičů (BODY)	0	0	104.744	85.442	281.614
Systém kvalifikovaných dodavatelů (SKD)	0	0	4.512	8.070	21.538
Konverze dokumentů E-L (KD-EL)	0	0	6.805	83.484	204.128
Konverze dokumentů L-E (KD-LE)	0	0	4.389	7.695	42.477
Žádost o zřízení datové schránky (DS)	0	0	15.944	12.417	37.113
Ostatní (Ostatní)	0	0	2.074	2.277	6.602
Celkem:	53.861	984.468	1.483.079	1.813.788	6.446.897

Zdroj: www.czechpoint.cz

Tabulka počtu vydaných výstupů ukazuje, jak rostl počet vydaných zpráv od roku 2007 do roku 2010. Je zde také možné pozorovat vývoj služby jako takové, protože v roce 2007 si bylo možné na pobočce Czech POINTu zažádat jen o tři druhy dokumentů. Tím byl výpis z Katastru nemovitostí, Obchodního rejstříku a Živnostenského rejstříku.

Od roku 2008 je možné podat žádost o výpis z Rejstříku trestů, který se hned po svém zpřístupnění stal nejžádanějším výpisem, poskytovaným projektem Czech POINT.

Co se týče počtu druhů žádostí, byl rok 2009 zlomový. K výše jmenovaným dokumentům je od roku 2009 možné podat žádost také na výpis z bodového registru řidiče, systému kvalifikovaných dodavatelů, nechat si zkonvertovat dokumenty z elektronické do listinné podoby a naopak nebo si požádat o zřízení Datové schránky.

V porovnání počtu žádostí v roce 2009 a 2010 je zřetelný nárůst zájmu o všechny druhy žádostí, kromě žádosti o výpis z registru řidičů a o zřízení Datové schránky, které za pouhé dva měsíce své existence v roce 2009 zaznamenaly větší počet žádostí o zřízení, než za celý rok 2010. Zajímavý v porovnání roku 2009 a 2010 je také extrémní nárůst počtu žádostí o konverzi dokumentů z elektronické do listinné podoby. Nárůst v roce 2010 byl o 76679 žádostí. Tato skutečnost může být zčásti způsobena i nárůstem počtu kontaktních míst Czech POINTu, protože se tím stala služba pro občany dostupnější.

9. Datové schránky

Datové schránky byly zavedeny 1. listopadu 2009 zákonem č. 300/2008Sb. Jsou elektronickými poštovními schránkami, do kterých orgány veřejné moci zasílají občanům, fyzickým i právnickým osobám dokumenty a naopak – tyto subjekty zasílají dokumenty orgánům veřejné moci. Datové schránky slouží jako prostředek pro zajištění elektronické komunikace v rámci e-Governmentu, tedy např. k provádění různých úkonů vůči veřejné moci. Tento způsob komunikace nahrazuje klasický způsob doručování v papírové podobě, čímž ušetří úřadům a veřejnosti čas i peníze. Specifikem této služby je i skutečnost, že zpráva, dodaná přes datovou schránku, plně nahrazuje doporučenou zásilku, a to i do vlastních rukou.

Datové schránky nejsou povinné pro všechny občany. Od jejich vzniku jsou povinné pouze pro právnické osoby a orgány veřejné moci. Pro fyzické osoby je založení datové schránky dobrovolné. Pokud se tak rozhodnou, orgány veřejné moci jsou od chvíle jejího založení povinny vůči nim datové schránky využívat. Tato povinnost však neplatí pro samotné fyzické osoby, mohou využívat jak listinnou, tak i elektronickou formu komunikace.

Podnikající fyzické osoby rovněž nemají povinnost založit si datovou schránku, ovšem s výjimkou advokátů, daňových poradců, insolvenčních správců, notářů a exekutorů. Na tento typ podnikatelů se vztahuje tzv. přechodné období, po jehož uplynutí jim bude datová schránka povinně zřízena.

„Správcem informačního systému datových schránek – tedy subjektem, který podle zákona č. 300/2008 Sb. určuje účel a prostředky zpracování informací a za informační systém datových schránek odpovídá – je Ministerstvo vnitra. [16]

„Provozovatelem informačního systému datových schránek – tedy subjektem, který provádí alespoň některé informační činnosti související s informačním systémem datových schránek – je přímo ze zákona č. 300/2008 Sb. stanoven držitel poštovní licence, tedy Česká pošta, s.p. [17]

Do 11. března 2012 byly založeny celkem 460 103 datové schránky, byly v nich odeslány 73 742 072 zprávy a průměrná úspěšnost doručení přihlášením činila 97,2%.

[16] BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. Datové schránky. Olomouc: Anag, 2010, s. 287. ISBN 978-80-7263-617-4.

[17] BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ. Datové schránky. Olomouc: Anag, 2010, s. 287. ISBN 978-80-7263-617-4.

9.1. Výhody

Hlavní výhodou je přístup do datové schránky kdykoli a kdekoli, kde je dostupné internetové připojení. S tím je spojena velká úspora času, kdy se již občan nemusí dostavit na příslušnou poštu pro každý dokument, který mu nemohl být pro jeho nepřítomnost na doručovací adresu dodán a nemusí tak trávit dlouhé chvíle čekáním ve frontách. Výjimkou není ani to, kdy je mnohdy občan nucen vzít si ve svém zaměstnání půldenní dovolenou na to, aby si vyřídil potřebné záležitosti s orgány veřejné moci.

Další výhodou je i úspora nemalých finančních prostředků. Veškeré fyzické i právnické osoby totiž komunikují s úřady zcela zdarma, odpadají tak náklady na poštovné. Tento bod však byl při zakládání projektu velmi diskutabilní.

9.2. Zřízení datové schránky

Právnické osoby, pro které je zřízení datových schránek povinné, automaticky obdrží poštou zásilku s přístupovými údaji, které jsou potřebné pro přihlášení do systému. Fyzické osoby, které mají zájem o zřízení datové schránky, musejí o zřízení požádat na pobočkách Czech POINTu. Ti zájemci, kteří mají zaručený elektronický podpis, si mohou o datovou schránku požádat prostřednictvím internetu na podatelně MV ČR nebo na internetových stránkách www.datoveschranky.info.

Obrázek č. 4: Datové schránky

10. Komunikační kanály VS

„Komunikační kanály veřejné správy lze definovat jako veškeré prostředky, kterými subjekty veřejné správy komunikují mezi sebou navzájem a ve vztahu k občanovi.“ [18]

Komunikační kanály veřejné správy se rozlišují do třech základních typů. Prvním je komunikace mezi úřadem a úřadem, druhým komunikace mezi úřadem a občanem a třetím komunikačním kanálem je samotný e-Government, který představuje komplexní elektronizaci veřejné správy, zahrnující veškeré typy komunikace i další služby.

10.1. Komunikační infrastruktura veřejné správ (KIVS)

„Komunikační infrastruktura veřejné správy neboli KIVS jednoduše řečeno představuje sjednocení různých datových linek subjektů veřejné správy do jedné datové sítě.“ [19]

Budování KIVS bylo zahájeno v roce 2007. Je to prostředí jednotné datové sítě, vytvořené pro efektivní a bezpečné sdílení dat mezi informačními systémy veřejné správy. Představuje komunikaci v rámci veřejné správy České republiky, která je mezi těmito subjekty zprostředkována pomocí internetu či telefonní sítě

Účelem KIVS bylo zefektivnit služby a výrazně snížit náklady tím, že se sjednotily různé datové linky úřadů, které do roku 2007 fungovaly odděleně.

Již od počátku jejího budování se za velmi krátkou dobu podařilo uspořít více než 250 milionů korun, které byly investovány např. do kvalitnějšího a rychlejšího internetového připojení.

Prostřednictvím KIVS jsou propojeny orgány veřejné správy s Czech POINTy či základními registry a tato struktura je považována za bezpečný a efektivní nástroj pro elektronickou komunikaci v rámci veřejné správy.

„Na základě usnesení vlády ze dne 18. 1. 2012 upřesňuje MV bezprostředně metodický pokyn a doporučení pro ostatní orgány veřejné správy, jak při pořizování služeb Komunikační infrastruktury veřejné správy postupovat. Současně vydá MV instrukce a parametry připojení pro budoucí dodavatele služeb. [20]

[18] MARCHAL, Stanislav A., JOSEF PROKEŠ, BOHUMÍR ŠTĚDRŮŇ a ZDENĚK VANÍČEK. Právní aspekty eGovernmentu v České republice. Praha: Linde Praha, 2011, s. 200. ISBN 978-80-7201-855-0.

[19] Mvcr, [online]. [cit. 2012-01-23].

URL: <<http://www.mvcr.cz/clanek/egon-symbol-egovernmentu-komunikacni-infrastruktura-verejne-spravy.aspx>>

[20] Mvcr, [online]. [cit. 2012-02-26].

URL: <<http://www.mvcr.cz/clanek/komunikacni-infrastruktura-verejne-spravy-a-centralni-misto-sluzeb-584441.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>>

11. Základní registry

Současný systém registrů veřejné správy není moc uspokojivý, vládne zde chaos a nejednotnost. 1. července 2012 bude přelomovým dnem, v tento den totiž začne fungovat eGONův mozek, projekt základních registrů, které představují revoluci pro obyvatele České republiky. „Vytvoření centrálních registrů veřejné správy, které by řešily dosavadní potíže související s nejednotností, multiplicitou a neaktuálností klíčových databází, je jedním z pilířů elektronizace veřejné správy.“ [20] Hlavním stavebním kamenem základních registrů je zákon č. 111/2009 Sb. o základních registrech a zákona č. 227/2009 Sb. z počátku roku 2009.

„Zákon má stanovit základní registry, které budou jedinečnými zdroji údajů využívaných při práci veřejné správy. Mělo by tak dojít k odstranění roztržitosti, nejednotnosti a vícenásobného výskytu dat v zásadních databázích veřejné správy. Nutnost zavedení základních registrů je dána skutečností, že v současné době není možné se spolehnout na aktuálnost údajů, které jsou v jednotlivých databázích obsaženy, a není možné různé databáze navzájem bezpečně sdílet. To vede k situaci, kdy občan je opakovaně nucen dodávat veřejné správě údaje, které jí již mnohokrát poskytl, případně veřejná správa pracuje s chybnými podklady.“ [21]

„Zásadním prvkem v systému základních registrů je tzv. referenční údaj. Ve své podstatě jde o údaj, který bude přebírán ze systému základních registrů a v příslušných agendách se bude využívat jako údaj zaručený, platný a aktuální, bez nutnosti jeho ověření. Úřady budou povinny využívat právě data ze základních registrů a nikoli je vyžadovat po občanovi. V principu tak bude stačit jedna změna v registru, například při změně jména nebo adresy, která se promítne i v ostatních registrech.“ [22]

Od prvotního budování systému základních registrů se mezi odborníky hojně diskutuje o nedokonalosti samotného systému, nedostatečné přípravě, nevhodných dodavatelích, předražených či chybějících smlouvách a několikrát bylo odsunuto samotné spuštění základních registrů. Původně měly být spuštěny již 1. července 2010 s následným ročním pilotním provozem, poté byl start o rok posunut na 1. července 2011. Vše záleží na vládě, jak si s těmito problémy poradí, nyní si stojí za ostrým startem 1. července 2012.

[20] Mvcr, [online]. [cit. 2012-02-16]. URL: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-verejne-spravy.aspx>>

[21] Egovernment, [online]. [cit. 2012-03-09]. URL: <<http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%203-08/11.pdf>>

[22] Mvcr, [online]. [cit. 2012-02-16]. URL: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-registry-verejne-spravy.aspx>>

Rozlišujeme čtyři druhy základních registrů:

- Registr územní identifikace, adres a nemovitostí - RUIAN
- Registr obyvatel - ROB
- Registr osob - ROS
- Registr práv a povinností – RPP

Obrázek č. 5: základní registry

zdroj: www.hrdeckralove.org

11.1. Registr územní identifikace, adres a nemovitostí

Registr územní identifikace a adres nemovitostí, zkráceně RÚIAN, má za úkol spravovat údaje o základních územních a správních prvcích, tzn., že bude obsahovat nejčastěji používané údaje ve veřejné správě. Jedná se zejména o údaje adres, které při své činnosti potřebuje většina orgánů veřejné správy. Základními územními prvky jsou např. území státu, kraj, okres, území obce či katastrální území.

„Údaje vedené o těchto jednotkách budou identifikační (kód, název) a lokalizační (definiční bod, hranice). O územních prvcích parcela a stavební objekt budou v registru vedeny některé další údaje, včetně zprostředkovaných údajů z informačního systému katastru nemovitostí o vlastnictví a vlastnících.“ [23]

Registr, který je jako první ze základních registrů veřejné správy již provozován, vznikl spojením stávajících informačních systémů - územně identifikačního registru, informačního systému katastru nemovitostí, registru sčítacích obvodů a budov a údajů o adresách z informačního systému evidence obyvatel. Jeho správcem je Český úřad zeměměřický a katastrální a předpokládaná cena registru dle zadání činí 347,5 mil. Kč.

[23] Egovernment, [online]. [cit. 2012-03-09]. URL: <<http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%203-08/11.pdf>>

11.2. Registr obyvatel

Registr obyvatel, zkráceně ROB bude obsahovat základní údaje o občanech České republiky a cizincích s povolením k pobytu. Konkrétně mezi takovéto údaje patří jméno a příjmení, odkaz do RÚIAN na adresu místa pobytu, datum narození i úmrtí a nakonec státní občanství.

Dále bude obsahovat údaje, které slouží spíše jako podpůrné pro další informační systémy, např. čísla elektronicky čitelných dokladů či zda má daná fyzická osoba zřízenou datovou schránku.

Jeho správcem bude Ministerstvo vnitra ČR a předpokládaná cena registru dle zadání je cca 378,2 mil. Kč.

11.3. Registr osob

Registr osob, zkráceně ROB bude obsahovat údaje o právnických osobách, podnikajících fyzických osobách, orgánech veřejné moci i o nekomerčních subjektech, jako jsou občanská sdružení a církve.

„Základním principem, podle něhož je možné daný subjekt považovat za osobu, která bude k nalezení v tomto registru, je registrace či evidence osoby před tím, než zahájí svoji činnost u některého správního subjektu či jiného úřadu.“[24]

ROB povede referenční údaje, vycházející z 84 agendových informačních systémů, které jsou vedeny např. živnostenskými úřady či rejstříkovými soudy.

Jeho správcem bude Český statistický úřad a předpokládaná cena registru dle zadání je cca 385,4 mil. Kč.

[24] Egovernment, [online]. [cit. 2012-03-09]. URL: <<http://www.egovernment.cz/archiv/PDF%203-08/11.pdf>>

11.4. Registr práv a povinností

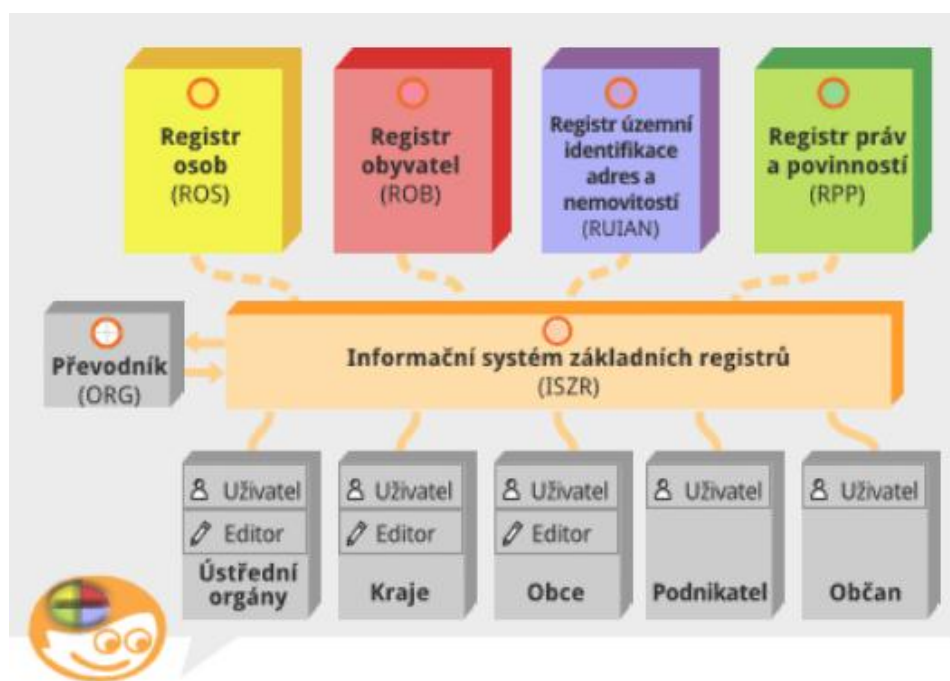
Registr práv a povinností, zkráceně RPP, bude sledovat působnost orgánů veřejné moci, tzn. jakou roli a jaké oprávnění bude mít úřad v konkrétní agendě. Poslouží jako garance bezpečné správy dat občanů a ostatních subjektů, které jsou vedeny v jednotlivých registrech. RPP bude mít formu jakési tabulky, která bude obsahovat informace o tom, jaký typ oprávnění má daný úřad k určitému údaji v daném základním registru nebo informačním systému.

Jeho správcem bude Ministerstvo vnitra ČR a předpokládaná cena registru v zadání činí 443,7 mil. Kč.

11.5. Správa základních registrů

Organizace Správa základních registrů bude vykonávat funkci správce informačního systému základních registrů. „*Správa základních registrů je správním úřadem, který vznikl k 1. 1. 2010 zákonem č.111/2009 Sb. o základních registrech. Úřad je samostatnou organizační složkou státu, která je účetní jednotkou a součástí rozpočtové kapitoly Ministerstva vnitra. V čele Správy základních registrů stojí ředitel, kterého jmenuje ministr vnitra.*“ [25]

Obrázek č. 5: Fungování systému základních registrů

zdroj: www.szr.cz

[25] Správa základních registrů, [online]. [cit. 2012-03-08]. URL: <<http://www.szr.cz/sprava-zakladnich-registru>>

12. Elektronický podpis

Podpis jako takový je ručně psané jméno či jiný identifikační znak člověka, který podpis napsal. Zaručený elektronický podpis je digitální podpis, který slouží k prokázání odesílatele, že on je skutečně tou osobou, za kterou se vydává, a že obsah dokumentu či elektronické zprávy nebyl v průběhu odesílání žádným způsobem pozměněn.

„Elektronický podpis je jedním z hlavních nástrojů identifikace a autentizace fyzických osob v prostředí internetu. [26] Je upravován zákonem č.227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých zákonů, který vstoupil v platnost 1. října 2000. Tento zákon také upravuje, že digitální podpis na elektronickém dokumentu je z právního hlediska stoprocentním ekvivalentem vlastnoručního podpisu na papírových dokumentech.

„Elektronický podpis je – stejně jako „ruční“ (vlastnoruční) podpis – výsledkem nějakého procesu, vyplývajícího z rozhodnutí podepisující osoby, jehož úkolem je stvrdit vůli této osoby, případně její identitu. [27]

12.1. Typy elektronických podpisů

12.1.1. Nezaručený elektronický podpis

Nezaručený podpis používá nešifrované uvedení identifikačních údajů na konci elektronického dokumentu či zprávy a není žádným způsobem zabezpečený, není tedy dostatečně vhodný pro zaslání důležitých dokumentů či zpráv.

12.1.2. Zaručený elektronický podpis

Zaručený elektronický podpis je na rozdíl od nezaručeného definován v české legislativě již zmíněným zákonem č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu a o změně některých zákonů, kde v §2, odst. b, ho definuje takto:

„Pro účely tohoto zákona se rozumí

zaručeným elektronickým podpisem elektronický podpis, který splňuje následující požadavky

1. je jednoznačně spojen s podepisující osobou,

2. umožňuje identifikaci podepisující osoby ve vztahu k datové zprávě,

[26] Mvcr, [online]. [cit. 2012-02-21]. URL: <http://www.mvcr.cz/clanek/informace-k-pouzivani-elektronickeho-podpisu.aspx>

[27] MATES, Pavel a Vladimír SMEJKAL. E-government v českém právu. Praha: Linde Praha, 2006, s. 244. ISBN 80-7201-614-8.

3. byl vytvořen a připojen k datové zprávě pomocí prostředků, které podepisující osoba může udržet pod svou výhradní kontrolou,

4. je k datové zprávě, ke které se vztahuje, připojen takovým způsobem, že je možno zjistit jakoukoliv následnou změnu dat.“ [28]

Zaručený elektronický podpis zajišťuje autentizaci osoby a integritu dokumentu různými kryptografickými metodami. Kryptografie neboli šifrování je vědní disciplína, jejímž úkolem je zajistit integritu a důvěrnost informací.

12.2. Výhody elektronického podpisu

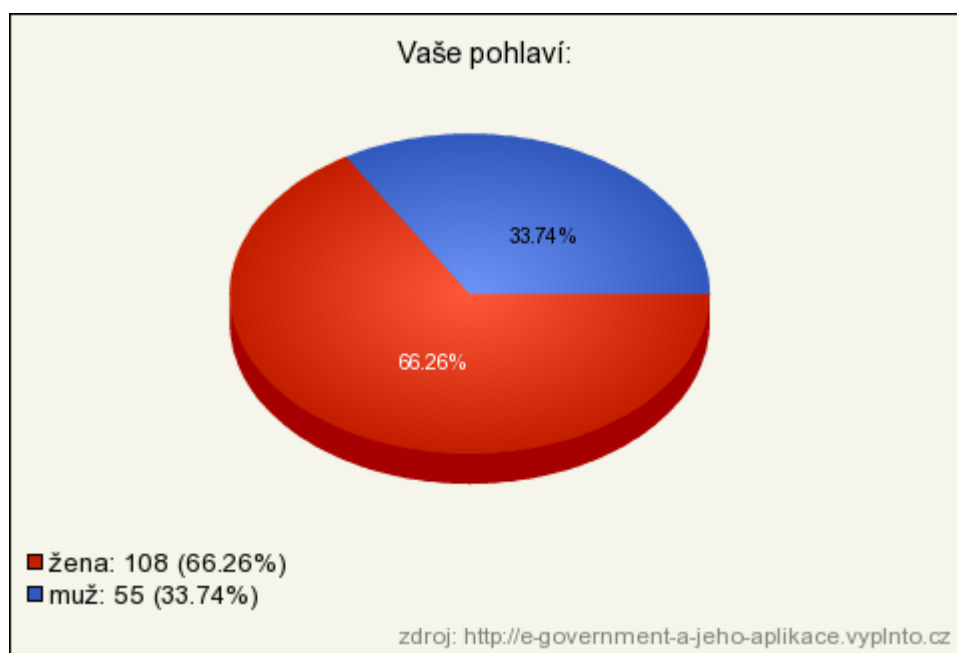
- lze podepsat i to, co ručně v podstatě není možné – např. elektronickou fotografii, přístupy do databáze či datový obsah
- rychlejší a efektivnější využití
- menší riziko zneužití v porovnání s ručním podpisem
- výrazně zhoršená manipulovatelnost s již elektronicky podepsaným dokumentem

[28] Business center, [online]. [cit. 2012-02-05]. URL: <<http://business.center.cz/business/pravo/zakony/epodpis/cast1.aspx>>

13. Praktická část - internetový průzkum

Pro získání dat od občanů byl proveden dvoutýdenní internetový průzkum na téma „e-Government a jeho aplikace v praxi“. Průzkum byl primárně prezentován studentům České zemědělské univerzity v Praze (ČZU) a dále byl prezentován na různých webových stránkách, na které měl přístup kdokoliv. Jeho cílem bylo zjistit, zda občané České republiky mají nějaké znalosti či ponětí o projektu e-Government. Neméně důležitým cílem průzkumu bylo, aby se občané podělili o své zkušenosti s komunikací s orgány veřejné moci a navrhli případné metody na zlepšení efektivnosti. Zúčastnili se ho 163 respondenti v různých věkových kategoriích, vzdělání i bydliště.

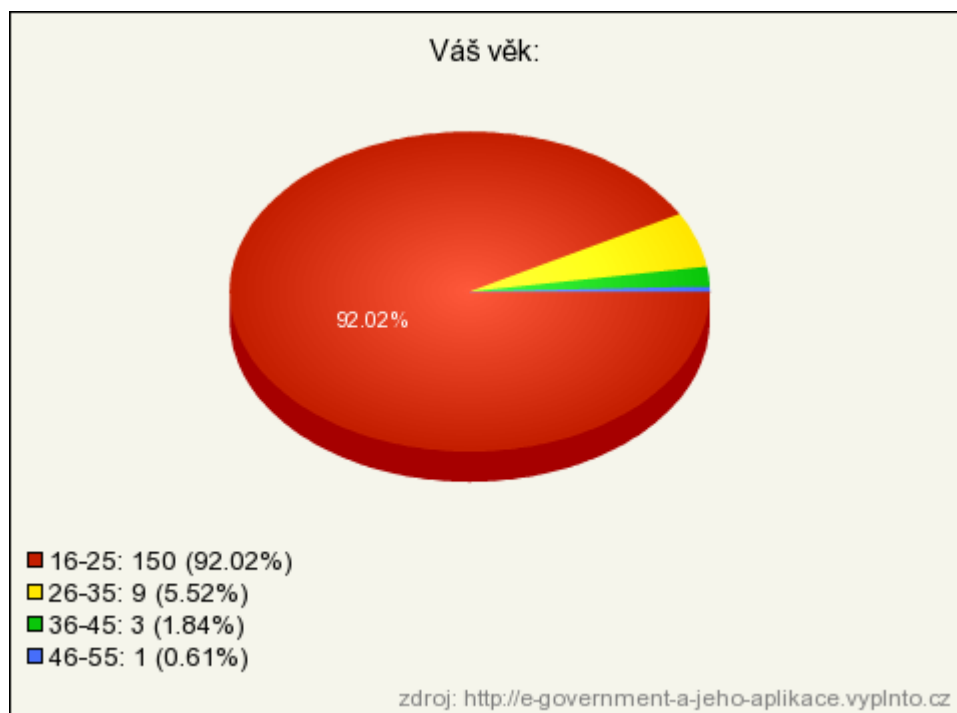
Graf č. 3 – pohlaví respondenta:

zdroj: vlastní zpracování

Z grafu pohlaví respondenta vyplývá, že průzkumu se zúčastnilo více žen, než mužů. Konkrétně 108 žen představovalo 66,26% a 55 mužů 33,74% všech dotázaných.

Graf č. 4 - věk respondenta:

zdroj: vlastní zpracování

Z grafu věku respondenta vyplývá, že absolutní většinu představovala věková kategorie 16-25 let, tj. 150 lidí a 92,02% z celkového počtu dotázaných. Tato skutečnost je ovlivněna tím, že průzkum byl primárně prezentován na České zemědělské univerzitě v Praze, kde studenti jsou nejčastěji právě ve věkové kategorii do 25 let. 9 respondentů, tj. 5,52%, je ve věkové kategorii 26-35 let, 3 lidé, tj. 1,84% jsou v kategorii 36-45 let a jeden dotázaný je ve věku 46-55 let.

Graf č. 5 - velikost obce či města trvalého bydliště respondenta:

zdroj: vlastní zpracování

Na grafu velikosti obce či města trvalého bydliště respondenta je možné pozorovat, že většina dotázaných, přesněji 97, tj. 59,51%, má trvalé bydliště hlášené ve městech s více než 100000 obyvateli. V této kategorii odpovědí se opět promítl fakt, že průzkum byl primárně prezentován studentům České zemědělské univerzity v Praze, kde nejvíce studentů pochází z přímo z hlavního města. 23 lidé, tj. 14,11%, jsou trvale hlášeni ve městech s 10001 – 50000 obyvateli, 16 občanů, tj. 9,82%, mají trvalé bydliště v obcích do 1000 obyvatel, 13 občanů, tj. 7,98%, v obcích s 1001 – 5000 obyvatel, 9 občanů, tj. 5,52%, v obcích či městech s 5001 – 10000 obyvateli a zbylých pět dotázaných, tj. 3,07%, žije ve městech s 50001 – 100000 obyvateli.

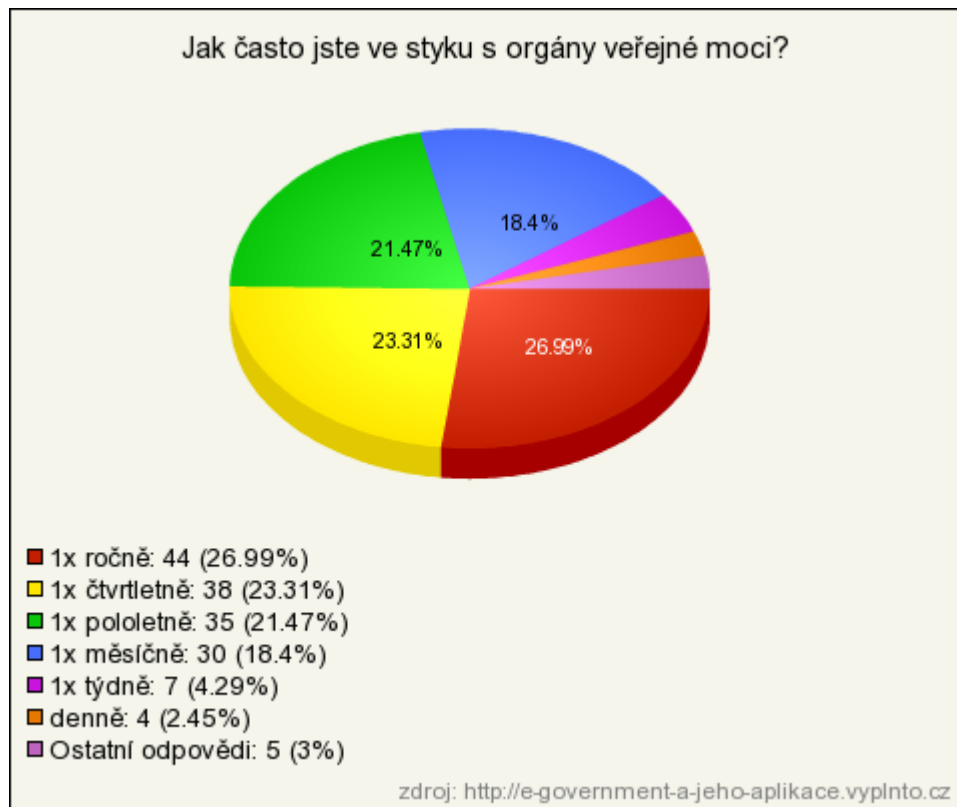
Graf č. 6 - nejvyšší dosažené vzdělání:

zdroj: vlastní zpracování

V odpovědích na otázku nejvyššího dosaženého vzdělání se nejvíce vyskytovala skupina respondentů, kteří mají vystudovanou střední školu a absolvovali maturitní zkoušku, konkrétně to jsou 102 respondenti, tj. 62,58%. Takto odpověděli zejména studenti prvních až třetích ročníků ČZU, kteří se k prvnímu stupni vysokoškolského vzdělání teprve dostávají. Druhou největší skupinu tvořilo 58 dotázaných, tj. 35,58% s vysokoškolským vzděláním. Tuto skupinu tvořili zejména ti studenti, kteří vystudovali bakalářský program na ČZU. Vysokoškoláky s velkým odstupem následovali dva lidé se středním odborným vzděláním bez maturity a jeden jediný absolvoval pouze základní školu.

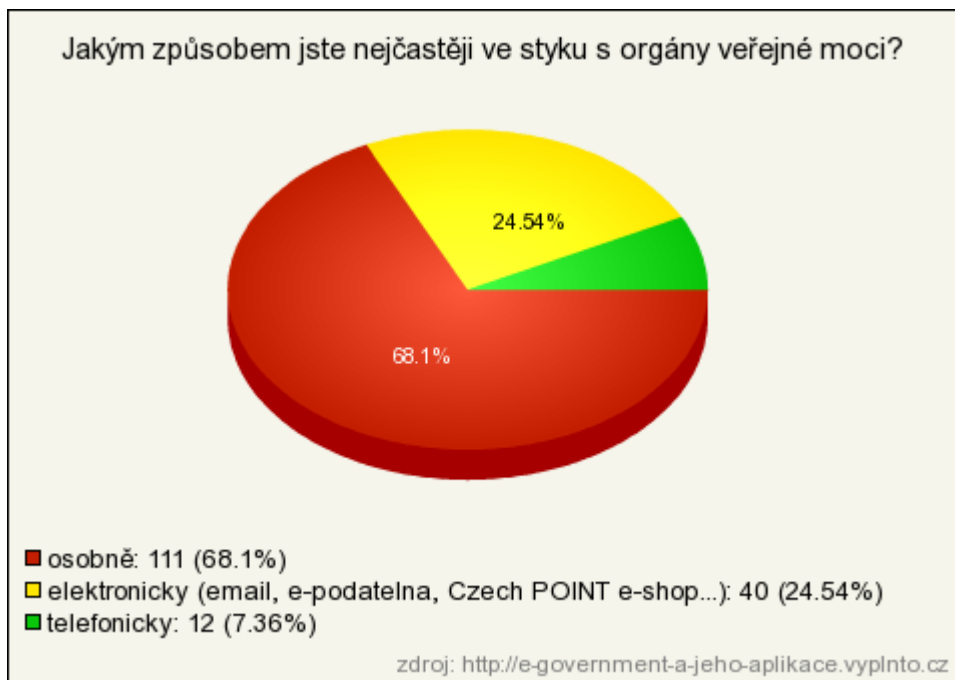
Graf č. 7 - četnost styku veřejnosti s orgány veřejné moci:

zdroj: vlastní zpracování

Počet odpovědí na otázku, jak je respondent často ve styku s orgány veřejné moci, je v tomto ohledu relativně vyrovnaný. Nejčastější odpovědí bylo, že respondent komunikuje s orgány veřejné moci jedenkrát ročně, konkrétně se vyskytly 44 takové odpovědi, tj. 26,99%. Tyto odpovědi jsou spojeny s poskytováním přiznání k dani z příjmů, které se podává jednou ročně za uplynulý rok. 38 respondentů, tj. 23,31% odpovědělo, že komunikuje jednou za čtvrt roku, 35, tj. 21,47% jednou za půl roku, 30, tj. 18,4% měsíčně, týdně komunikuje 7 respondentů, tj. 4,29% a denně 4, tj. 2,45%. Denní komunikace s veřejnou správou je záležitostí zejména zaměstnanců ve státní správě či územní samosprávě, ale také těch, kteří pracují ve velké nadnárodní společnosti a potřebují konkrétní záležitosti řešit rychle a efektivně.

Graf č. 8 - nejčastější způsob styku veřejnosti s orgány veřejné moci:

zdroj: vlastní zpracování

Na tomto grafu je patrné, že občané České republiky výhod e-Governmentu zatím dostatečně nevyužívají. 111 respondentů, tj. 68,1% odpovědělo, že nejčastěji komunikují s orgány veřejné moci stále osobně. Čeští občané jsou v tomto směru v porovnání s ostatními zeměmi konzervativní a nedůvěřiví, nechtějí tedy využívat něco, o čem nemají dostatek informací. 40 respondentů, tj. 24,54% již využívá výhod e-Governmentu a nejčastěji se státem komunikuje elektronicky a 12 respondentů, tj. 7,36% uvedlo, že je ve spojení telefonicky.

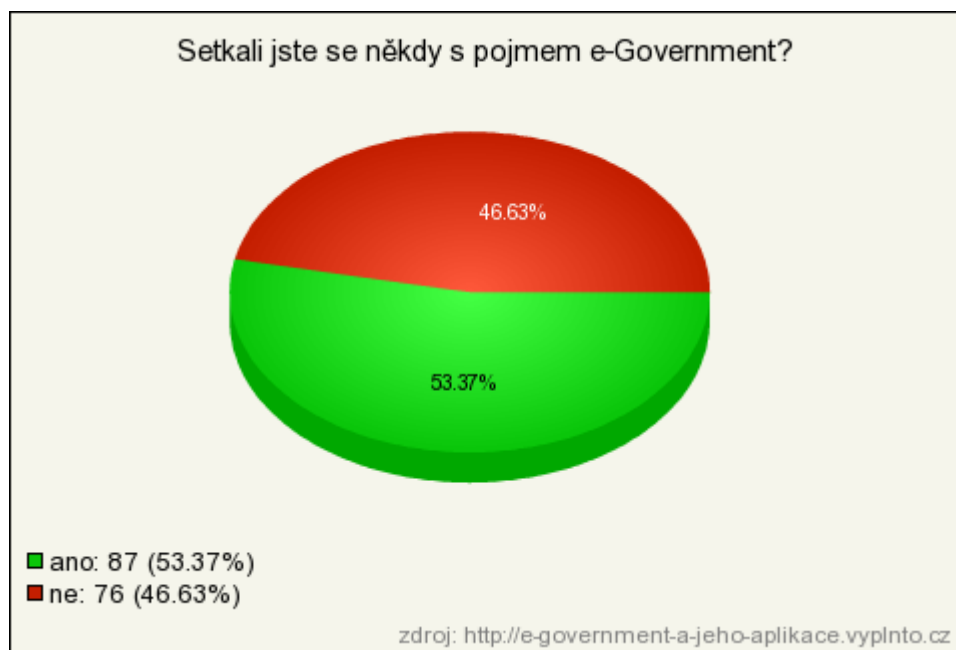
Graf č. 9 - obecná spokojenost s komunikací veřejnosti s orgány veřejné moci:

zdroj: vlastní zpracování

Více než polovina dotázaných, konkrétně 50,31%, k této otázce vyjádřila shodný názor, tj. že po vlastní zkušenosti s osobní komunikací s orgány veřejné moci mají na tuto skutečnost neutrální názor. Tyto odpovědi poukazují na stále větší potřebu rozšířit využití projektu e-Government, který má právě zvýšit spokojenost občanů a docílit, aby již komunikace s úřady nebyla noční můrou či důvodem pro využití půldenní dovolené v zaměstnání. 42 spíše spokojení občané tvořili 25,77%, spíše nespokojených občanů po styku s úřady bylo 34, tj. 20,86%, velmi nespokojení byli 3, tj. 1,84% a 2 velmi spokojení, tj. 1,23%.

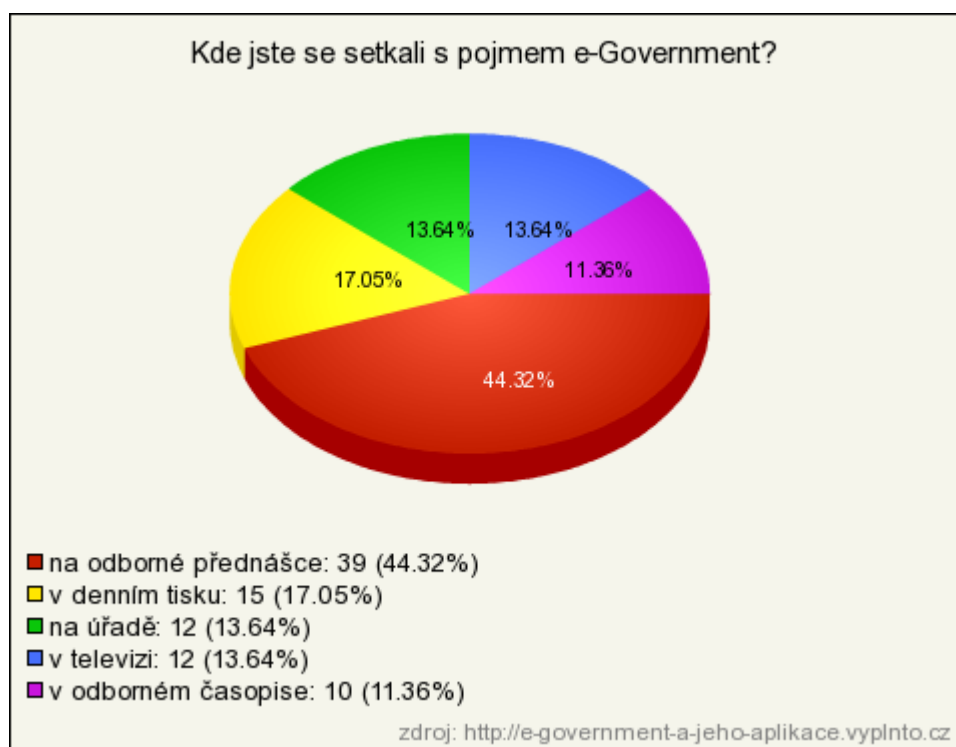
Graf č. 10 - znalost pojmu e-Government:

zdroj: vlastní zpracování

Tato otázka, zda se respondenti někdy setkali s pojmem e-Government, byla jedna z klíčových. 87 respondentů, tj. 53,37% odpovědělo ano, 76 respondentů, tj. 46,63% odpovědělo, že se s tímto pojmem nikdy nesetkali. Tento výsledek jasně poukazuje, že pokud chce mít česká vláda plně fungující elektronické úřadování, musí se více zapojit do odborných školení, prezentací či vydávání informačních brožur a musí zkrátka umět rychle a efektivně „prodat“ občanům veškeré výhody, nabízené takovým obrovským projektem, jako je e-Government. Stávající počet a frekvence pořádaných odborných prezentací či jiných způsobů podávání informací občanům zjevně nestačí. Odpovědi „ne“ respondentům tento dotazník skončil. Na další otázky tedy odpovídalo už jen 87 respondentů.

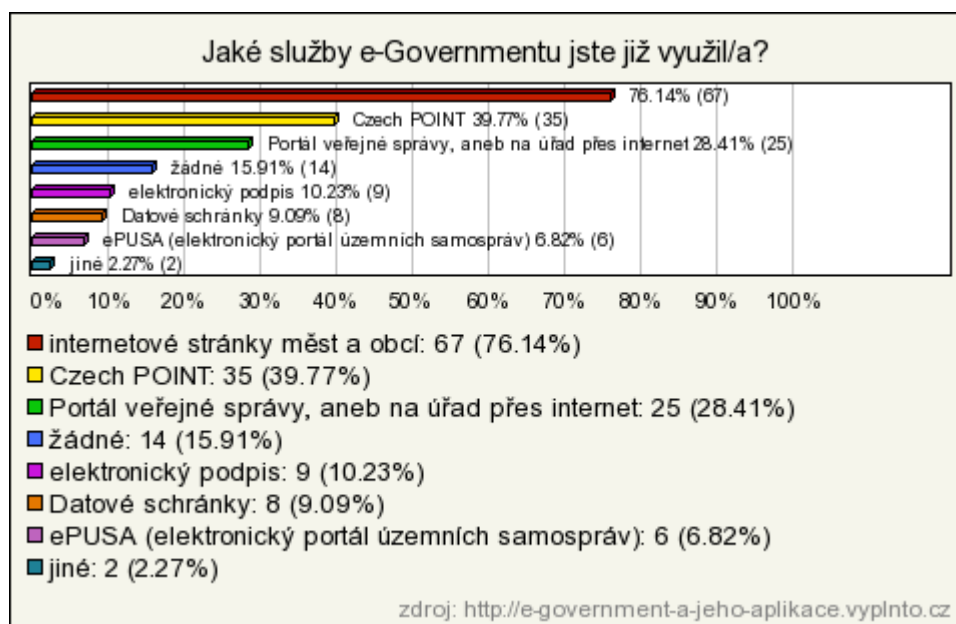
Graf č. 11 – setkání veřejnosti s pojmem e-Government:

zdroj: vlastní zpracování

V této otázce uvedlo 39 dotázaných, tj. 44,32%, že se samotným pojmem e-Government a jeho aplikací se setkali nejčastěji na odborné přednášce. Na České zemědělské univerzitě se vyučuje několik odborných předmětů, kde je probírán obsah a způsoby využití projektu e-Government v České republice. Například předmět Informační systémy ve státní správě a samosprávě, který spadá pod Katedru informačních technologií na Provozně ekonomické fakultě. Dále se několikrát do roka konají různé odborné semináře a tiskové konference pro veřejnost, probírající problematiku e-Government. 15 respondentů, tj. 17,05%, se s tímto pojmem setkalo v denním tisku, 12 respondentů, tj. 13,64%, na kterémkoliv úřadě či v televizi a 10 respondentů, tj. 11,36%, si o této problematice přečetlo v jednom z odborných časopisů. Např. společnost info♦com vydává již od roku 2001 magazín Egovernment. Tento čtvrtletník je distribuován na základě registrace pracovníkům veřejné správy v ČR a na Slovensku zdarma, ostatní čtenáři zaplatí za tuto publikaci 100Kč. Na internetových stránkách www.egovernment.cz je však k dispozici ke stažení celý archiv magazínu zdarma.

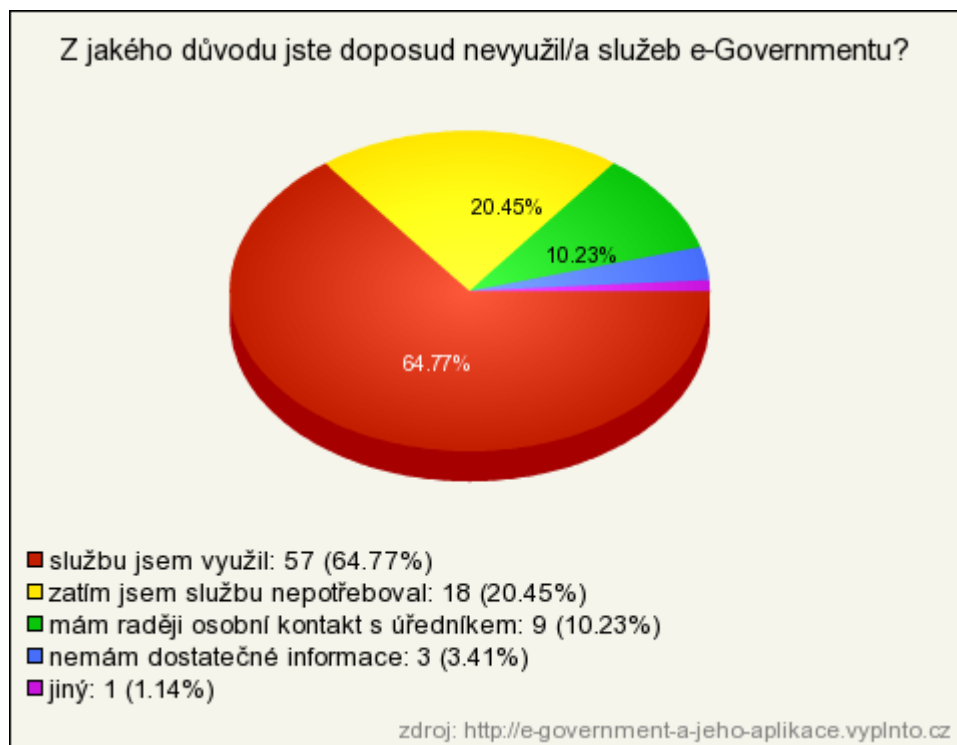
Graf č. 12 – využití služby e-Governmentu:

zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 12 měla za cíl zjistit, zda nebo jaké služby e-Governmentu občané doposud využili. 67 dotázaných, tj. 76,14% využilo internetové stránky měst a obcí, 35 respondentů, tj. 39,77% využilo některé služby nebo výpisy z Czech POINT, 25 dotázaných, tj. 28,41% již využilo Portál veřejné správy, 14 občanů, tj. 15,91% nikdy zatím nevyužilo žádnou službu e-Governmentu, 9 občanů, tj. 10,23% do elektronické komunikace s orgány veřejné moci někdy implementovalo svůj elektronický podpis, 8 občanů, tj. 9,09% využilo datové schránky, 6 občanů, tj. 6,82% využilo elektronický portál územních samospráv a 2 dotázaní, tj. 2,27% využili jakoukoliv jinou službu.

Graf č. 13 – důvod nevyužití služeb e-Governmentu:

zdroj: vlastní zpracování

Tato otázka měla za cíl zjistit důvod, který vede pro dosavadní nevyužívání žádné služby e-Governmentu občany. 57 dotázaných, tj. 64,77% uvedlo, že službu již využilo – tato odpověď musela být implementována do otázky č. 13 z důvodu rozdělení respondentů pro další otázky. 18 občanů, tj. 20,45% uvedlo, že žádnou nabízenou službu doposud nepotřebovalo, 9 občanů, tj. 10,23% má stále raději „klasický“ osobní kontakt s úředníkem, 3 lidé si myslí, že nemají dostatečné informace na to, aby mohli využívat některé dostupné služby. Tato odpověď opět poukazuje na nedostatečnou prezentaci ze strany státu všech nesporných výhod a představování služeb komplexní elektronizace veřejné správy. Poslední jeden dotázaný má k nevyužívání služeb jiný důvod.

Graf č. 14 – znalost služby Datové schránky:

zdroj: vlastní zpracování

Výsledek otázky č. 14, zda respondent ví, co je služba datové schránky, byl jednoznačný. 46 občanů, tj. 80,7% odpovědělo, že službu zná, 11 dotázaných, tj. 19,3% odpovědělo, že nikoliv. Fakta o datových schránkách, vzhledem ke svému více jak dvouletému ostrému provozu, jsou již většinou veřejnosti známé, avšak na tomto grafu je možné pozorovat, že některým občanům služba datové schránky stále nic neříká. V dotazníku dále pokračovalo 46 respondentů, kteří na tuto otázku odpověděli, že službu datové schránky znají.

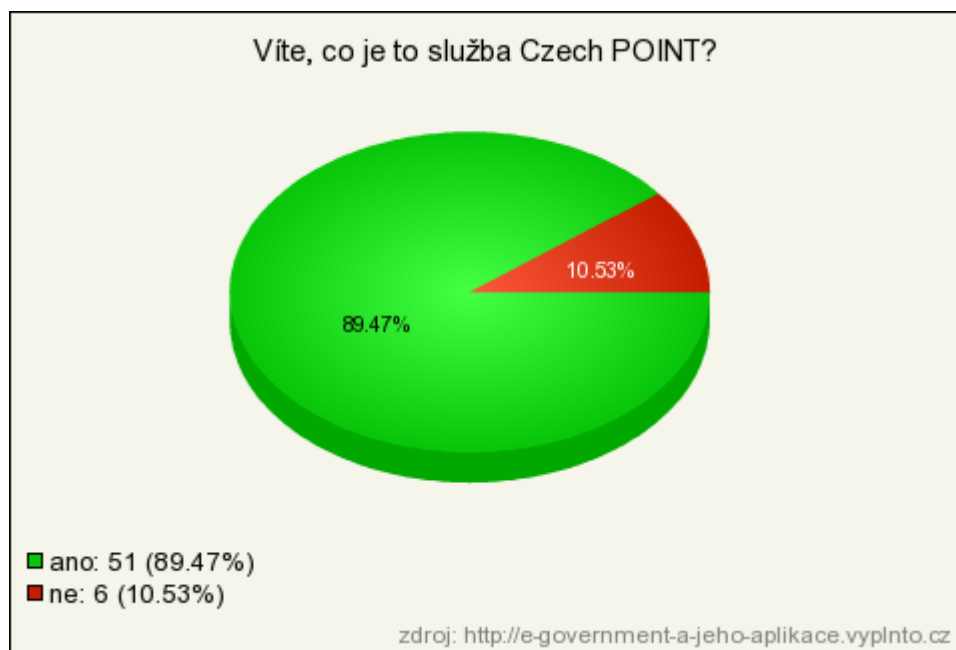
Graf č. 15 – využívání služby Datové schránky:

zdroj: vlastní zpracování

Této otázce se zúčastnilo 46 respondentů, kteří odpověděli na předchozí otázku, že službu datové schránky znají. 40 lidí, tj. 86,96% uvedlo, že službu nevyužívá. Tento výsledek je dán tím, že průzkum vyplnila většina mladých lidí, kteří ještě stále studují nebo jsou zaměstnanci a nemají tedy potřebu či povinnost ze zákona si datovou schránku zakládat. Čtyřem respondentům, tj. 8,7% dotázaných, byla datová schránka založena ze zákona, protože jsou právnickou osobou nebo mají jiný statut, ve kterém je založení datové schránky povinností. Dobrovolně jako fyzická osoba si datovou schránku založili pouze 2 respondenti, tj. 4,35% dotázaných.

Graf č. 16 - znalost služby Czech POINT:

zdroj: vlastní zpracování

Výsledek otázky č. 16 byl opět jednoznačný. 51 dotázaný, tj. 89,47% uvedl, že služba Czech POINT je mu dobře známa, zbylých 6, tj. 10,53% o službě nikdy neslyšeli. Projekt Czech POINT je jeden z nejvyužívanějších služeb celého e-Governmentu, k 18. březnu 2012 např. bylo vydáno již 6.603.766 výpisů z různých rejstříků. Vydávání výpisů z rejstříků samozřejmě není jediná služba, který Czech POINT nabízí, je tedy opravdu hojně veřejností využíván. V případě odpovědi „ne“ se respondentům při pokračování v průzkumu nenabídla další otázka, týkající se projektu Czech POINT.

Graf č. 17 - využití služby Czech POINT:

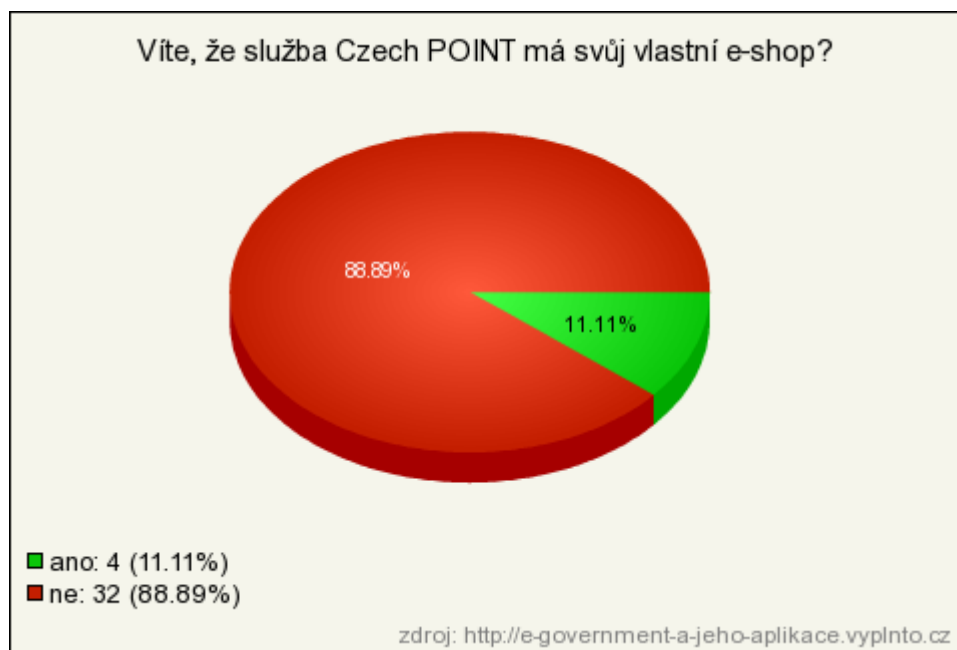

zdroj: vlastní zpracování

Z odpovědí na tuto otázku vyplívá, že 36 dotázaných, tj. 70,59% někdy v minulosti využilo jakoukoliv službu Czech POINTu a 15 lidí, tj. 29,41% žádnou službu doposud nevyužilo. Důvod této skutečnosti je možné pozorovat na grafech otázek č. 13 a 23.

Při odpovědi „ne“ se respondentům při pokračování v průzkumu nenabídla další otázka, týkající se projektu Czech POINT.

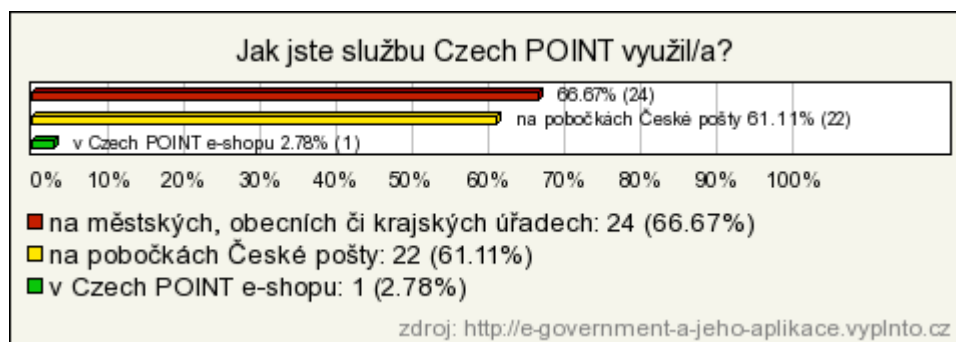
Graf č. 18 - znalost Czech POINT e-shopu:

zdroj: vlastní zpracování

Této otázce se zúčastnilo 36 respondentů, kteří znají projekt Czech POINT a již někdy jeho služeb využili. Skutečnost, že projekt Czech POINT má svůj vlastní e-shop, není téměř vůbec ve společnosti zažita. 32 respondenti, tj. 88,89% odpovědělo, že neví o službě e-shop a pouze 4 respondenti o této variantě, jak si podat žádosti přes internet, vědí.

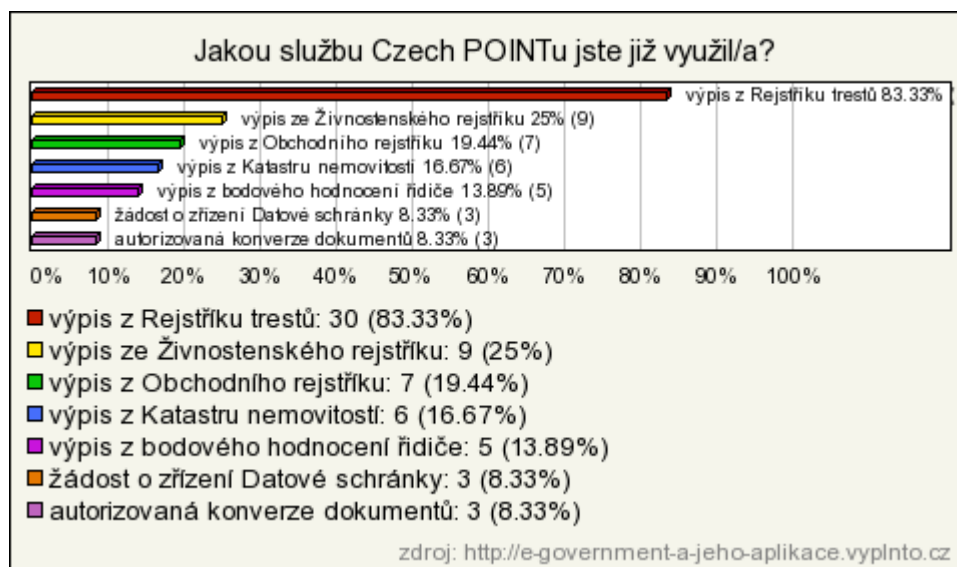
Graf č. 19 způsob využití služby Czech POINT:

zdroj: vlastní zpracování

Zde v grafu otázky č. 19 je možné pozorovat rovnost využívání služby Czech POINT na úřadech a na České poště. 24 lidí, tj. 66,67% využili službu na úřadě, 22 lidí, tj. 61,11% na České poště a jeden dotázaný využil službu na Czech POINT e-shopu.

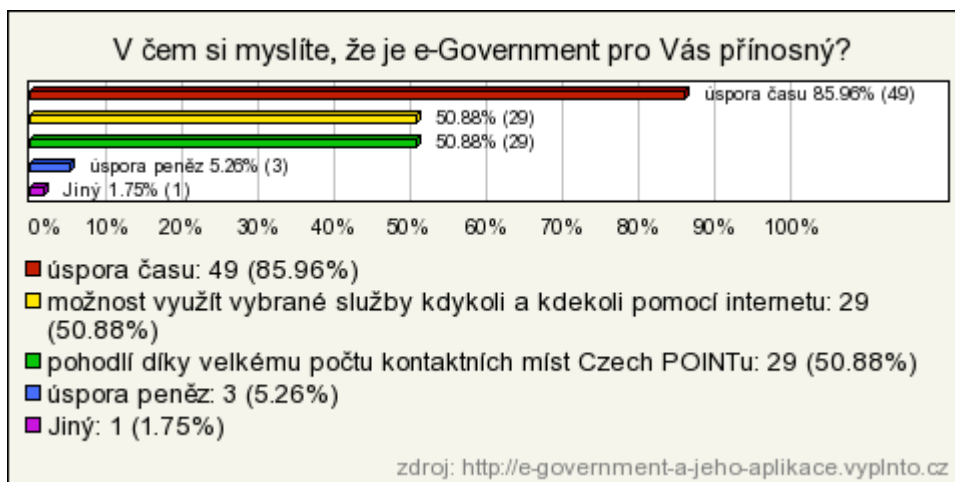
Graf č. 20 - druhy využití služby Czech POINT:

zdroj: vlastní zpracování

Nejvíce žádaným výpisem z Czech POINTu je u respondentů výpis z Rejstříku trestů, konkrétně na otázku č. 20 takto odpovědělo 30 dotázaných, tj. 83,33%. Dále respondenti žádali o 9 výpisů, tj. 25% ze Živnostenského rejstříku, 7 výpisů, tj. 19,44% z Obchodního rejstříku, 6 výpisů, tj. 16,67% z Katastru nemovitostí, 5 výpisů, tj. 13,89% z bodového hodnocení řidiče, tři občané, tj. 8,33% si žádali o zřízení datové schránky a poslední tři si žádali o autorizované konverze dokumentů, tj. též 8,33% z celkového počtu odpovědí.

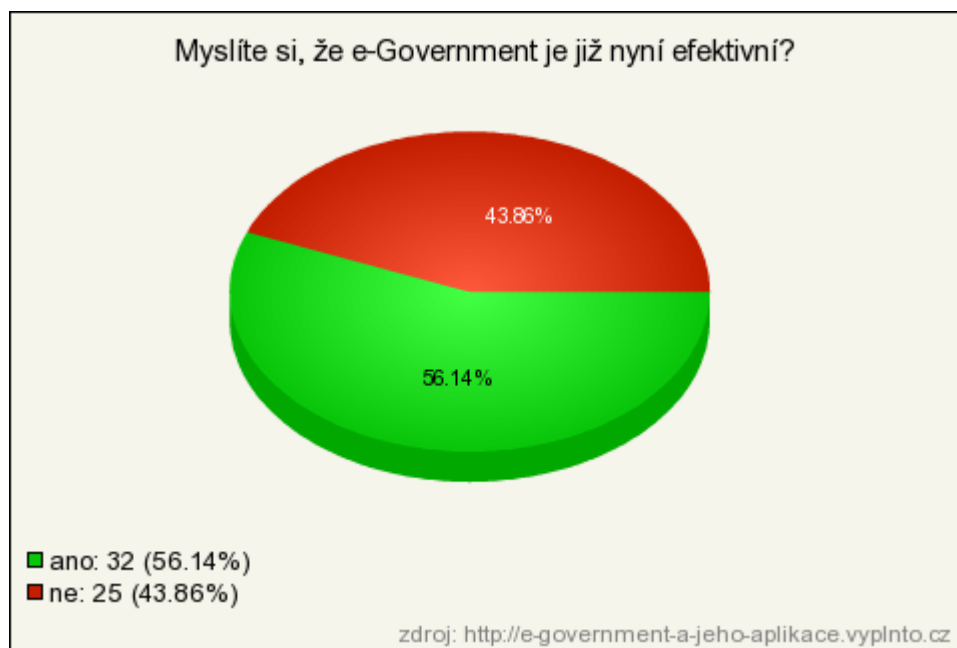
Graf č. 21 – názor veřejnosti na přínosnost e-Governmentu:

zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 21. zjišťovala názor veřejnosti na přínosnost e-Governmentu v ČR. 49 dotázaných, tj. 85,96% uvedlo, že za hlavní přínos považují úsporu času, 29 lidí, tj. 50,88% považuje za nejvýhodnější možnost využít vybrané služby kdykoli a kdekoli pomocí internetu, stejný počet 29 lidí, tj. 50,88% si myslí, že je dostatek kontaktních míst Czech POINT a díky tomu je elektronická komunikace s veřejnou správou pohodlná, 3 dotázaní, tj. 5,26% považují za hlavní úsporu peněz. Tento výsledek je překvapivý, protože úspora peněz je vládou prezentovaná jako jedna z klíčových vlastností projektu e-Government. Poslední jeden dotázaný má jiný názor na jeho přínosnost.

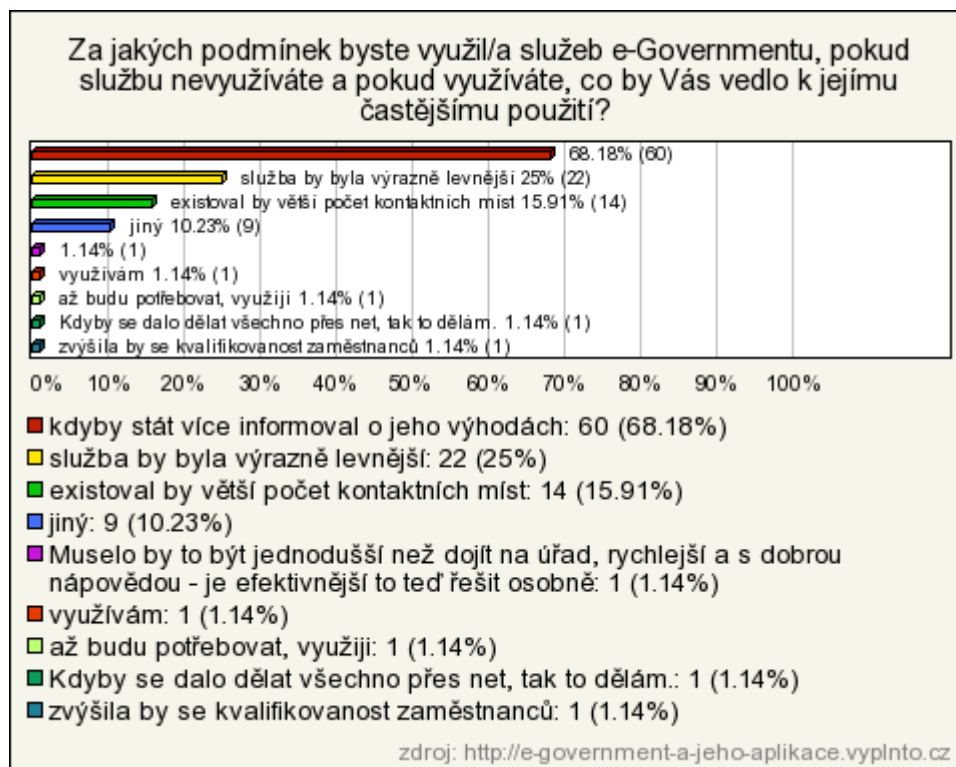
Graf č. 22 – názor veřejnosti na efektivitu e-Governmentu:

zdroj: vlastní zpracování

32 respondenti, tj. 56,14% si myslí, že e-Government je již v současné době efektivní, 25 respondentů, tj. 43,86% mají na hledisko efektivnosti e-Governmentu opačný názor. Pro občany, kteří se rozhodovali jak odpovědět na tuto otázku, byly důležité jejich osobní zkušenosti s využíváním systému e-Government.

Graf č. 23 – podmínky, za kterých by veřejnost využila služeb e-Governmentu:

zdroj: vlastní zpracování

Otázka č. 23 měla za úkol zjistit podmínky těch respondentů, kteří odpověděli v předchozích otázkách, že služby e-Governmentu nikdy nevyužili. 60 dotázaných, tj. 68,18% uvedlo, že by využívalo těchto služeb, kdyby je stát více informoval o veškerých výhodách, pořádal více odborných přednášek a školení, 22 lidé, tj. 25% by chtěli, aby služby byly výrazně levnější, 14 občanů by uvítalo větší počet kontaktních míst a 9 dotázaných má jiný důvod pro využívání služeb e-Governmentu. Na otázku se objevilo i několik vlastních odpovědí respondentů, např. by občané uvítali vyšší kvalifikovanost zaměstnanců či lepší nápovědu při elektronickém úřadování.

14. Struktura dotazníku

1. Vaše pohlaví:
2. Váš věk:
3. Velikost obce či města trvalého bydliště:
4. Nejvyšší dosažené vzdělání:
5. Jak často jste ve styku s orgány veřejné moci?
6. Jakým způsobem jste nejčastěji ve styku s orgány veřejné moci?
7. Jak jste obecně spokojen/a s průběhem Vaší komunikace s orgány veřejné moci?
Např. vlídnost úředníka na pobočce, pomoc při vyplňování žádosti, poskytnutí vyčerpávající odpovědi na dotaz nebo rychlost vyřízení žádosti
8. Setkali jste se někdy s pojmem e-Government?
9. Kde jste se setkali s pojmem e-Government?
10. Jaké služby e-Governmentu jste již využil/a?
11. Z jakého důvodu jste doposud nevyužil/a služeb e-Governmentu?
12. Víte, co je to služba Datové schránky?
13. Využíváte službu Datové schránky?
14. Víte, co je to služba Czech POINT?
15. Využil/a jste již někdy službu Czech POINT?
16. Víte, že služba Czech POINT má svůj vlastní e-shop?
17. Jak jste službu Czech POINT využil/a?
18. Jakou službu Czech POINTu jste již využil/a?
19. V čem si myslíte, že je e-Government pro Vás přínosný?
20. Myslíte si, že e-Government je již nyní efektivní?
21. Za jakých podmínek byste využil/a služeb e-Governmentu, pokud službu nevyužíváte a pokud využíváte, co by Vás vedlo k jejímu častějšímu použití?

15. Závěr

Ve své bakalářské práci jsem v hlavních, charakteristických rysech popsal, jakým způsobem se v České republice vyvíjí a jak se bude v nejbližší budoucnosti vyvíjet komplexní systém elektronizace veřejné správy, tedy e-Government.

Celkově lze říci, že e-Government v České republice, budovaný v současné podobě zhruba 10 let s výraznou akcelerací v posledních 2 – 3 letech, je na velmi dobré úrovni a v evropském prostoru i celosvětově snese i ta nejpřísnější měřítká a srovnání. Bez nadsázky si trůfám tvrdit, že zahájením provozu systému základních registrů veřejné správy se naše elektronická veřejná správa, v mnoha ohledech, octne na špici, přinejmenším mezi evropskými státy. Jestliže zahájení provozu datových schránek bylo nazýváno revolucí ve veřejné správě, pak rozběh základních registrů znamená pro fungování veřejné správy zásadní zlom, a to v kladném slova smyslu. Přestože se ČR nechala při implementaci e-Governmentu inspirovat poměrně velkorysým rakouským modelem, který se snaží o elektronizaci veškerých činností, spojených s veřejnou správou, na principu sdílení dat a zabezpečeného přístupu k vybraným, státem garantovaným databázím a registrům, zvolila ČR vlastní způsob realizace projektu e-Government.

Cílem „české cesty“ je vytvoření rychlé, levné, bezpečné a transparentní veřejné správy, jejíž podstatou je – v cílové podobě – spolupráce všech agendových systémů, provozovaných ve veřejné správě, se systémem základních registrů veřejné správy i mezi sebou navzájem výhradně elektronickou cestou, s adekvátním, vysokým zabezpečením ochrany dat i komunikace mezi jednotlivými informačními systémy. Důležitým novým pojmem je i pojem „referenční data“, která jsou obsažena v základních registrech – tedy data, která jsou v okamžiku jejich užití považována za zaručeně správná. V důsledku využívání elektronických nástrojů tak dojde i k významnému přiblížení orgánů veřejné moci a služeb veřejné správy veřejnosti, protože – vedle zrušení tzv. územního principu, kdy občan bude moci s řešením svých požadavků přistupovat k veřejné správě odkudkoli na území ČR – bude možné tyto požadavky řešit i z pohodlí domova.

Rovněž lze konstatovat, že i vývoj legislativy, spojené s e-Government, je v České republice - zvláště s ohledem na zavedení datových schránek, zrovnoprávnění listinné a elektronické formy dokumentů, na vydávání elektronických občanských průkazů od 2. ledna 2012 a zejména pak na očekávané zahájení provozu systému základních registrů veřejné správy k 1. červenci 2012 – celosvětově na velmi dobré úrovni. V klíčových

zákonech a následných vyhláškách, vesměs v působnosti Ministerstva vnitra, lze však nalézt určité nedostatky, ve kterých se nedostatečně řeší zejména mnohé technické náležitosti, popřípadě se řeší až na poslední chvíli (toto je současný příklad základních registrů) a není tak dostatek času se takovými vyhláškám přizpůsobit. Tyto chyby a nedostatky lze vcelku ospravedlnit, jejich výskyt není ve spojení se zaváděním nových systémů výjimkou. V případě českého e-Governmentu jde totiž skutečně o zásadní, převratné změny v chodu jednotlivých agend, mění se procesy, postupy, formy a metody práce, každá rozsáhlá legislativní změna implikuje potřebu změn řady jiných legislativních předpisů, navíc chybí zkušenost a praxe. Jsem však toho názoru, že lepší je dynamicky zavádět převratné systémy, které budou pro veřejnou správu i veřejnost evidentně představovat významnou přidanou hodnotu - přes riziko výskytu chyb a nedostatků, které bude třeba průběžně řešit - než setrvávat na místě a řídit se, v naší zemi poměrně častým, pravidlem, že „něco nejde“, ať již z jakýchkoli důvodů.

Nejdůležitější zákon e-Governmentu - zákon e-Government Act - je velkým přínosem také pro podnikatele. Ukládá jim sice povinnost používat datové schránky, ale nevyžaduje po nich vynaložení dalších mimořádných nákladů. Značný ekonomický efekt představuje také plán ušetřit přibližně 1 – 1,5 mld Kč jen na poštovních zásilkách, což představuje přibližně 50% z nákladů na klasické poštovní obálky. Myslím si, že do budoucna by bylo výhodné rozšířit používání datových schránek také např. ke komunikaci se státní a městskou policií. Technicky by nebyl problém zavést používání datových schránek rovněž mezi právníky a fyzickými osobami navzájem.

Někteří z řad odborné i laické veřejnosti považují za nevýhodu poměrně vysoké počáteční náklady na samotnou implementaci projektů a systémů eGovernment. Tento názor je samozřejmě pravdivý, avšak dle mého mínění neopodstatněný, protože tyto prvotně vynaložené prostředky se velmi rychle vrátí díky výraznému snížení výdajů na chod jednotlivých agend a činností veřejné správy.

Limitujícím faktorem využívání a dalšího rozvoje e-Government - i v současné moderní době – je informační gramotnost obyvatel, která souvisí mj. také s technickou vybaveností domácností, především s penetrací internetu. Schopnost občanů, zejména pak starší generace pracovat s informačními technologiemi je pro efektivní využívání služeb e-Governmentu. nutnou podmínkou, proto se na problematiku informační gramotnosti obyvatel zaměřuje celá řada vzdělávacích programů. Do budoucna se však podmínka

počítačové gramotnosti stane podmínkou okrajovou, protože současná mladá, nastupující generace již nemá s informačními a komunikačními technologiemi žádný podstatný problém.

Ze sociálního hlediska je důležité, jakým způsobem a zejména jak rychle se zaměstnanci veřejné správy i občané s nástupem nových moderních možností, které na ně kladou nové požadavky na rozdíl od zaběhlých procesů a zvyklostí, vyrovnají. Významná je také doba, po které občané – ve všech věkových i profesních vrstvách - naleznou nezbytnou důvěru v informační technologie a informační systémy, které jsou a stále více budou ve veřejné správě s podporou výpočetní techniky implementovány. Nějaký čas jistě uplyne, než si občané plně uvědomí, že elektronický dokument má naprosto stejnou právní hodnotu, jako dokument listinný.

e-Government se stal na celém světě – zejména v posledních letech - velkým fenoménem a jeho vývoj již v žádném případě nelze vrátit zpět. Znamená to ale také, že všechny vyspělé státy se budou muset vydat stejným směrem, pokud nechtějí setrvat na konci 20. století a být v rámci evropské integrace a celosvětové globalizace informačně prakticky izolovány.

16. Seznam zdrojů

16.1. Knižní zdroje

1. ŠTĚDRONĚ, Bohumír: Úvod do eGovernmentu v České republice, právní a technický průvodce
2. SMEJKAL, Vladimír: Datové schránky v právním řádu ČR
3. BARTÍK, Václav, JANEČKOVÁ, Eva: Ochrana osobních údajů v aplikační praxi
4. MATES, Pavel, SMEJKAL, Vladimír: E-Government v českém právu
5. SHELLE, Karel: Vývoj české veřejné správy
6. MARCHAL, Stanislav A., Josef PROKEŠ, Bohumír ŠTĚDRONĚ a Zdeněk VANÍČEK: Právní aspekty eGovernmentu v České republice.
7. BUDIŠ, Petr a Iva HŘEBÍKOVÁ: Datové schránky

16.2. Internetové zdroje

1. Ministerstvo vnitra České republiky, URL: <www.mvcr.cz>
2. Business center: <www.business.center.cz>
3. IT biz, URL: <www.itbiz.cz>

17. Seznam tabulek

Tabulka č. 1 - Počty vydaných výstupů.....	str. 22
--	---------

18. Seznam grafů

Graf č. 1: Nárůst počtu pracovišť CzechPOINT.....	str. 19
Graf č. 2: Rozmístění kontaktních míst Czech POINT.....	str. 20
Graf č. 3 – pohlaví respondenta.....	str. 31
Graf č. 4 - věk respondenta.....	str. 32
Graf č. 5 - velikost obce či města trvalého bydliště respondenta.....	str. 33
Graf č. 6 - nejvyšší dosažené vzdělání.....	str. 34
Graf č. 7 - četnost styku veřejnosti s orgány veřejné moci.....	str. 35
Graf č. 8 - nejčastější způsob styku veřejnosti s orgány veřejné moci.....	str. 36
Graf č. 9 - obecná spokojenost s komunikací veřejnosti s orgány veřejné moci.....	str. 37
Graf č. 10 - znalost pojmu e-Government.....	str. 38
Graf č. 11 – setkání veřejnosti s pojmem e-Government.....	str. 39
Graf č. 12 – využití služby e-Governmentu.....	str. 40
Graf č. 13 – důvod nevyužití služeb e-Governmentu.....	str. 41
Graf č. 14 – znalost služby Datové schránky.....	str. 42
Graf č. 15 – využívání služby Datové schránky.....	str. 43
Graf č. 16 - znalost služby Czech POINT.....	str. 44
Graf č. 17 - využití služby Czech POINT.....	str. 45
Graf č. 18 - znalost Czech POINT e-shopu.....	str. 46
Graf č. 19 - způsob využití služby Czech POINT.....	str. 47
Graf č. 20 - druhy využití služby Czech POINT.....	str. 47
Graf č. 21 – názor veřejnosti na přínosnost e-Governmentu.....	str. 48
Graf č. 22 – názor veřejnosti na efektivitu e-Governmentu.....	str. 49
Graf č. 23 – podmínky, za kterých by veřejnost využila služeb e-Governmentu.....	str. 50